Nr. 126 (15.205). Lwów, wtorek 6. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 126 (15.205). Львів, вівторок 6. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060
" Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ворошилов не приняв запросин до Льондону.

БЕРЛІН, 4. 6. ДНБ. ПОВІДОМЛЯЄ З МОСКВИ, ЩО ВОРОШИЛОВ ВІДПОВІВ, ЩО НЕ ЗМОЖЕ СКОРИСТАТИ З АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПРОСИН НА ОСІННІ МАНЕВРИ ДО ЛЬОНДОНУ. ІМОВІРНО ЧЕРВОНУ АРМІЮ РЕПРЕЗЕНТУВАТИМЕ НА АНГЛІЙСЬКИХ МАНЕВРАХ ЯКИЙСЬ ІНШИЙ СТАРШИНА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ, ЯКОГО ПРІЗВИЩА НЕ ПОДАЮТЬ. В КОЖНОМУ РАЗІ, ВИХОДИТЬ, ЩО НЕ БУДЕ ЦЕ „ГРУБША РИБА".

Англія ще не тратить надії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Сандей Таймс" заявляє, що совітська відповідь дає надії на успішне заключення умови. Совітська нота — на думку того часопису — не змінює головних засад, що містяться в англійсько-французьких пропозиціях.

Італійська конституція для Альбанії.

РИМ, 3. 6. ПАТ. Сьогодні італійський король прийняв на окремій авдієнції альбанську делегацію, якій вручив конституцію, що він її надав Альбанії.

На підставі тієї конституції альбанська держава є конституційною монархією. Престіл буде дідичний в династії Віктора Емануїла, короля Італії, Альбанії та цісаря Етіопії. Конституція визначує теж альбанський державний прапор. Урядовою мовою Альбанії є альбанська мова. Всі віроісповідання будуть під опікою держави, віроісповідну свободу гарантує держава. Законодатна влада спочиває в руках короля і в його імені проголошуватимуть теж всі присуди. Інтерпретацію законів виконуватиме тільки законодатна влада і вона обовязуватиме всіх. Король виконуватиме законодатну владу при співпраці фашистівської і корпораційної ради.

Шведський уряд відкликав внесок із парляменту про ремілітаризацію

АЛЯНДІВ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. В листі, що його вислав до Ріксдагу про відкликання проєкту ремілітаризації Аляндських островів, мін. Сандлер оправдував внесок формальними недостачами (неможливо було б закінчити аляндську дискусію на звичайній сесії) заповів, що надзвичайну сесію скличуть небаром, бо справа Аляндів вимагає швидкої полагоди. Мін. Сандлер заповідає, що небаром знову подасть королеві відкликаний тепер проєкт закону **„про охорону невтральности Аляндських островів"**, щоб його зголосити в парляменті. Свій лист вислав мін. Сандлер по нараді з міністром народньої оборони Скельдом.

Шведська преса коментує з великим оживленням відкликання проєкту ремілітаризації Аляндських островів з Ріксдагу і те, що його мають розглядати на надзвичайній сесії. „Соціальдемократен" пише, що сталося воно з формальних причин, при тому висловлює надію, що Швеції та Фінляндії вдасться переконати Москву, що укріплення островів має тільки забезпечити їх невтральність. Швеція та Фінляндія не признають односторонньої точки погляду совітського уряду. Проте вони радо причинилися би до того, щоб усунути всі непорозуміння. **Згаданий часопис полемізує зі шведською правою пресою, яка атакує Совіти, заявляючи, що протисовітська кампанія моглаб тільки перешкоджувати розвязці проблеми.**

„Стокгольмс Тідніңген" пише, що укріплення Аляндів потрібне теж із точки погляду рівноваги сил на Балтійському морі.

Мусоліні намагається переконати Англію про оправдані німецькі претенсії

ДО ГДАНСЬКА.

БЕРЛІН, 4. 6. В берлінських політичних колах повторюють собі раз-у-раз поголоску, що походить буцімто з німецької амбасади в Римі, що на її підставі Мусоліні далі обстоює погляд про можливість мирної розвязки гданського питання.

Італійський амбасадор в Льондоні Гранді буцімто дістав від Мусолінія доручення почати дипльоматичну акцію на льондонському терені, щоб переконати англійський уряд про потребу полагоди гданського питання по німецькій думці й виминути таким чином війну. Ті заходи мабуть не матимуть ніякого успіху по останніх заявах англійських державних мужів.

Номінації альбанців.

РИМ, 4. 6. Стефані подає, що вчора Мусоліні прийняв у присутности мін. Чяна та віцеміністра для альбанських справ Беніні альбанську делегацію, яку супроводив командант альбанських збройних сил. Премієр Альбанії дякував Мусолініеві за його дбайливість про Альбанію. Відтак промовив Мусоліні, який заповів, що для Альбанії починається тепер нова ера миру й добробуту. Крім того Мусоліні повідомив, що альбанського премієра Веляччі, Марка Джіоні, Мустафу Мерліка Круя і Вангель Туртуля іменовано сенаторами італійського королівства. Крім того повідомив Мусоліні делегацію про ще інші номінації.

Три промови.

ГІТЛЕР — ДАЛЯДІЄ — ЛЕБРЕН.

БЕРЛІН, ПАТ. На зїзді німецьких комбатантів у Кассель виголосив промову канцлер Гітлер, який намагався опрокинути твердження, що Німеччина завинила вибух світової війни. Війну спричинила англійська та французька політика окруження. Завданням світової війни було загарбати німецькі кольонії, знищити німецьку торговлю, розбити існування Німеччини та життєві підстави народу, зменшити політичного й великодержавного значіння. Такими самими напрямними кермується сьогодні англійська та французька політика. **Сьогодні інтересів Німеччини й народу не будуть уже так легковажити, як у 1914 р.**

ДАЛЯДІЄ.

Підчас засідання викон. комітету радикально-соціялістичної партії премієр Далядіє виголосив промову, яку передавало радіо. Премієр оправдував урядові декрети для скріплення сили Франції. Франція вернулася сьогодні знову до праці й до сили. Французька валюта є постійна й сильна. Відтак премієр полемізував з тими, які ставлять закиди, що уряд використовує час зовнішньої загрози, щоб перевести свої плани. „Такий закид ставлять під цю пору — казав премієр — коли на границях нашої батьківщини стоять три міліони змобілізованих вояків". У справах закордонної політики премієр заявив, що треба мати надію, що англо-французько-совітські переговори закінчаться щасливо. **Европа має перед собою до вибору: або співпрацю, або гегемонію.** Французький уряд зробить усе, щоб не дати втягнути Европу до авантури, що її можуть спричинити забаганки устійнити гегемонію одних над одними. Такої політики не можна назвати окруженням. **Ми протиставимося рішуче нападам і насиллю, брутальности й ідеольогічній ненависті, щоб урятувати мир і волю світові.**

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕБРЕН.

Президент Лебрен виголосив на бенкеті, що його уладили в його честь підчас „відвідин" вистави суспільного поступу" в Ліль промову, в якій підкреслив, що виставка, яка є вислідом праці цілого громадянства має велике значіння тому, що її переведено в часі неспокійнім і важкім. Той чин дає доказ, що всі, що працювали над тим, виявили відвагу й зимну кров. **Треба працювати більше, якколинебудь, не зважаючи на хмари, які затемнюють европейський овид.** Оборона держави, найвища ціль кожного француза під сучасну пору вимагає не тільки вправленої армії, засобленої добре у зброю та муніцію, але вимагає теж оживлення діяльности у всіх ділянках, бо воно дасть змогу перетримати нинішні важкі часи. **Франція нині сильна і обєднана. Вона стане в обороні великої і малої держави. Вона творить спільний фронт безпеки й мира, який звільнить світ від неспокою, що паралізує правильний поступ і триває в нескінченість та може привести світ і цивілізацію до упадку.**

Сензаційні поголоски про місію проф. Буркгардта.

Від двох днів перебуває в Берліні високий комісар Ліги Націй у Гданську, проф. Буркгардт веде переговори — пише закордонна преса з міродатними колами Німеччини у звязку з останніми подіями у Гданську. Згадана преса поширює фантастичні поголоски про місію проф. Буркгардта тому, що висок. комісар Л. Націй був недавно два дні з візитою у Варшаві і тепер виїхав до Берліна. Швайцарська преса запевняє, що проф. Буркгардт посередничить між Польщею і Німеччиною у справі Гданська. **Міродатні кола у Варшаві заперечують ці вістки закордонної преси.**

За орґанізацію українського дошкілля.

Львів, 3. травня 1939.

Літні місяці висувають на чергу дня як дуже актуальну проблему українського громадянсько-го життя справу дошкільного виховання моло-ді. Серед загалу нашого громадянства щораз більше зростає і зміцнюється зрозуміння, що це обовязок усіх наших сільських та міських виховних чинників зайнятися зорґанізуванням постійних установ дошкільного виховання, ди-тячих садків та захоронок, в яких повинна бу-ти приміщена бодай у літніх місяцях вся укра-їнська дітвора в дошкільному віці. Державний закон про устрій шкільництва з 1932 р. навіть передбачує дошкілля як обовязкові виховні у-станови для кожної дитини. Згідно з цим зако-ном дошкілля можуть засновувати і окремі гро-мадяни і товариства і самоврядування та дер-жава.

Здавалось би, що в такій справі, як органі-зування дошкілля з почину і коштами самого громадянства, не повинно бути з ніякого боку ніяких перепон, особливо з національних моти-вів. Педаґогічний принцип, який бачить найздо-ровіші основи дитячого виховання у власній культурі та у власному окруженні, повинен чей-же лежати в основі відношення між українськи-ми дошкільно-виховними заходами і тими чин-никами влади, які по закону орґанізацію до-шкілля мають уможливлювати та їй пособляти.

Як що року, так і тепер, наші рідношкільні кола та інші місцеві орґанізації, що поставили своїм завданням зайнятися вихованням дітвори у дошкільному віці, роблять перед владою за-ходи, щоб дістати дозвіл на ведення дитячих садків у літі. На жаль, цього року в більшій на-віть мірі, як у кількох останніх роках, ці заходи стрічаються з великими й важкими труднощами. Дозвіл на ведення українського дошкілля чим-раз трудніше дістати.

З цілої низки місцевостей у краю маємо по-відомлення про те, що адміністраційна влада зволікає з дозволом для українських установ на ведення дошкілля, або дає дозвіл у дуже обме-жених випадках і під умовинами, які говорять самі про себе. Для прикладу можна навести ви-падок з терену Чортківщини. Тамошній Повіто-вий Союз Кружків „Рідної Школи" ще з кінцем березня ц. р. вніс до чортківського староства 25 подань у власному імені та в імені Кружків „Рід-ної Школи" з поодиноких громад чортківського повіту для виєднання дозволу на відкриття і ве-дення дитячих садків у 25 громадах чортків-ського повіту в часі від 1. 6. до 31. 8. ц. р. По-дання внесено з кінцем березня на те, щоб дати старостві можливість справи докладно розгля-нути і завчасу їх полагодити, бо в минулому ро-ці, коли такі подання внесено з кінцем травня, староство відповіло аж у першій половині лип-ня, коли вже повинні були бути садки чинні. То-му, що внесеного в березні подання староство довший час не полагоджувало, пішла в другій половині травня ц. р. делеґація від Повітового Союзу „Рідної Шокли" до чортківського старо-ства, щоб рушити та приспішити справу. Деле-ґацію приняв віцестароста п. Збіґнев Ґарліць-кий. Він висловив перед делеґацією здивування, чому Рідна Школа старається про ведення о-кремих дитячих садків, коли цього року в кож-ному селі чортківського повіту будуть спільні „півкольонії", до яких прийматимуть також у-країнські діти, деякі навіть на безплатне утри-мання та опіку. Наша делеґація відповіла віце-старості, що українці Чортківщини не можуть зректися права виховувати свої діти в україн-ському дитячому садку українськими виховни-ками та в рідній мові дитини. Остаточно віце-староста Ґарліцький обіцяв делеґації, що старо-ство подання небавком полагодить, та Рідна Школа може рахувати тільки на 5 дитячих сад-ків у повіті. Заява віцестарости здійснилася. 27. травня Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." в Чорт-кові дістав 5 писем, заадресованих до Кружків „Р. Ш." в Базарі, Звиняччі, Криволуці, Паушівці, та Угриню, в яких староство домагається вико-нання цілої низки умовин, і щойно тоді дитячі садки у згаданих селах мають бути відкриті. Згадані умовини такі, що треба їх зацитувати з письма староства в Чорткові (Нр. Б. 10 з 26. V. 1939): 1) Долучити (очевидно до подання — прим. Ред.) диплом на вчителя або виховницю дошкілля і також заяву тої особи, яка вестиме дитячий садок, що вона відбула дошкіл для пі-лей кольоній та літніх півкольоній; 2) лікарське свідоцтво зі ствердженням придатности до пра-ці в дитячих садках; 3) свідоцтво моральности і свідоцтво льояльности у відношенні до Поль-ської Держави, видані адміністраційною владою; 4) виказ дітей, що ходитимуть до дитячого сад-ка. Коли вже будуть зложені згадані документи, тоді окрема лікарська комісія ствердить на кошт управи Кружка „Рідної Школи", чи льокаль, призначений на ведення дитячого садка, відпо-відає вимогам санітарних приписів.

Оці умовини для відкриття українських ди-тячих садків у пятьох громадах Чортківщини (на 20 подань з інших громад і досі нема від-повіді) у звязку з заявою чортківського віце-старости про спільні „півкольонії" виявляють усю трудність у заходах наших рідношкільних кол наладнати рідне дошкілля. Коли не забува-ти про недавнє повідомлення „Всходу" (див. „Діло" ч. 123) про те, що „Товажиство Школи Людовей" підготовляє в цьому літньому до-шкільному сезоні аж 3.000 півкольоній по на-ших селах, тобто майже в кожному галицько-му селі одну півкольонію і що ця акція, як це видно з заяви чортківського віцестарости сто-їть під спеціяльною опікою адміністраційної влади, то організатори наших дитячих садків мусять бути приготовлені на ріжні дальші у-складнення.

Одначе українське громадянство не може і не сміє без уваги на можливі перепони, зрікатися свого природного права на виховання власної дітвори рідним учительством. Право на дошкільне виховання наймолодших забезпечує усім громадянам також польський закон з 1932 р. Ніякі труднощі, ніякі матеріяльні витрати не можуть спинювати українське громадянство у справі, в якій іде про найвище добро кожного народу, про виховання рідного молодого покоління. Треба настоювати перед владою у справі кожного дитячого садка чи захоронки і треба використати кожний леґальний засіб, щоб мережа організацій нашого дошкілля обхопила якнайбільше число українських дітей. Ми певні і знаємо це з дописів, що так як у Чортківщині, рідношкільні організації цілого краю роблять у цьому напрямі всі конечні заходи. Коли для цього потрібна важка праця, великі матеріяльні й моральні жертви, то хтож їх може пожалувати для своїх дітей?

Паради від київського Хрещатика до Шевченкової могили в Каневі.

ЗІ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Починаємо від першотравневої паради. У Києві. На Хрещатику. На цій довженній, залитій тепер лискучим асфальтом, маґістралі. Фотографії показують то лави найріжноманітніших родів війська, то натовп людей, головно молоді в українському убранні. Хвилюють знайомі Хрещатицькі камяниці. Вдивляєшся в ці незнайомі молоді обличчя, обличчя переважно ніби то чужі, а таки твого народу! Відчуваєш, що не розірвані твої, чи то по духові, чи по крові, звязки з ним. Хапаєшся за всяку дрібницю, що може тобі хоч трохи зясувати, висвітлити його почуття, його настрої, його думки... Читаєш від рядка до рядка совітську пресу, що доходить сюди так мало...

Доводилося не раз чути завваги: „Яка ж то нудна ця совітська преса!" І не розумієш цього. Якже може бути нудна звістка звідти з дому, нехай опаскудженого, з окупованого, але ж з рідного дому?!

ЗВІСТКИ ПРО БЛИЗЬКИХ МІЖ РЯДКАМИ.

Багатьом мабуть доводилося за свого життя одержувати записки від близьких увязнених людей, записки, що проходили через руки вязничної влади. Записки на клаптиках кепського, цілком невідповідного паперу. Писані невиразно обгризком олівця. Цілком банального, офіційного нецікавого змісту. Але раптом, зіставляючи деякі слова, настороженою інтуїцією, починає в них виринати справжній зміст. Той зміст, який і хотіли передати на волю нещасні, дорогі, увязнені! І мені особисто нагадує ці записки преса, що надходить звідти. Бо яка б офіційна, трафаретна не була б вона, алеж вона пише про тамошнє життя. Хай і це життя подане в штучному освітленні, але ж можна іноді схопити просвіток справжнього тамошнього життя, довідатися, як живуть, що відчувають, що думають справді мешканці, нехай совітської, хай соціялістичної, але України. Мешканці, в жилах яких тече справжня чиста українська кров, така сама, як і в моїх жилах...

ТЕАТР НА КИЇВСЬКИХ ВУЛИЦЯХ.

Продовжується опис блискучої першотравневої паради в Києві. І ось „воскресає одна із славетних сторінок історії українського народу!" В історичних одягах на баских конях Богдан Хмельницький, Кривоніс, Богун ведуть запорізькі полки визволення батьківщини. Це артисти театру імени Франка, що недавно почали виставляти „Богдана Хмельницького" Корнійчука, на чолі численних статистів демонструють один з епізодів геройської боротьби за часів року 1648.

Можна з певністю ствердити, що такого, хай цілком театралізованого, походу не було на Київських вулицях, починаючи від весни року 1917. Не будемо сперечатися, чи з стовідсоткової доброї волі дозволила влада на цей похід і чому саме. Але для глядачів, хто хотів думати чи пригадувати щось, повставала сторінка з історії України, цілком ще незалежної від Росії. Для глядачів, яким з дитячих років така знайома мідяна постать верхівця, з грізно простертою на північ булавою. Постать, на якій давно вже є тільки короткий напис „Богдан Хмельницький".

Але похід не закінчений. Лунає Хрещатиком пісня „Засвистали козаченьки в похід з полуночі".... І знову запорожці в кольорових одягах. А на чолі їх сивовусий Тарас Бульба. Це на чолі статистів артисти Київського оперного імени Шевченка театру, що почали виставляти „Тараса Бульбу" Лисенка.

НОВА ВИСТАВА „ТАРАСА БУЛЬБИ".

І знову нехай це театральне навіть оперет-кове. Але з кого складаються сотні тисяч глядачів? Який рівень їхньої культури? Знання історії?

І чи не промовлятиме щось рідна пісня рідною мовою, яку співають постаті давньої історії України в історичних українських убраннях? Чи не зявлятиметься де у кого думка: „Це ж наше, власне, українське!"

А ввечір 1. травня на великій сцені Київського оперного імени Шевченка театру виставлено премієру, цього самого „Тараса Бульби".

Восени року 1937 оперу цю взяли на індекс. Тепер її переробили. Літературне лібрето перервобив Рильський, музику композитор Ревуцький оркестрування композитор Лятошинський. Перероблено певні вставки й перетворено оперу, що уявляла собою головно роман Андрія і польки-панночки на героїчну епопею українського народу та його героїв Тараса Бульби і його сина, Остапа. Партію Тараса виконує артист Паторжинський, його дружини Литвиненкова Вольґемут...

Колектив Київської опери виїхав на виступи до Ленінграду з операми: „Перекоп", „Тарасом Бульбою", „Мазепою", „Наталкою Полтавкою", „Запорожцем за Дунаєм".

ГОСТИННІ ВИСТУПИ.

Харківський драматичний театр імени Шевченка виїздить на виступи до Москви з песами „Богданом Хмельницьким", „Правдою", Корнійчука, „Назаром Стодолею", „Дай серцю волю; заведе у неволю".

Чому згадуємо про такі, ніби-то, дрібниці, як виступи театрів... А тому, що театр рідною мовою на чужині часом робить велике враження, що театр рідною мовою на чужині це ж для багатьох, які волею чи неволею перебувають там, справжнє „євшан-зілля". Чимало зробив український театр до революції. Чимало може зробити і тепер. Хай між виставами буде й „Мазепа", але ж там є й інші песи й опери...

ЗІЗД ПИСЬМЕННИКІВ.

Від 4. до 8. травня включно відбувався і Києві та Каневі пленум правління совітських письменників, присвячений 125-літтю від дня народження Шевченка. Засідання пленуму в Києві проходили в новозбудованих палатах Верховної Ради УССР — на тому місці, де стояв Михайлівський манастир. — Вступні промови 4 травня виголосили: голова правління російський письменник Олексій Толстой та Тичина з великою доповіддю про життя й творчість Шев

ення виступив Корнійчук. Привітання віршами виголосив російський поет Лебедев-Кумач. Білоруською мовою від імени білоруського народу привітав поет Янко Купала.

5. травня з великою промовою про вплив творчости Шевченка на білоруську літературу виступив білоруський письменник Якуб Колас. Аліо Малашвілі говорив про велику популярність творів Шевченка в Грузії. Максим Рильський прочитав велику доповідь про поетику Шевченка.

Далі з великою доповіддю про переклади Шевченка російською мовою виступив російський письменник Корній Чуковський. Прочитав доповідь на тему „Шевченко й світова література“ академік Білецький.

6. травня заслухано доповідь Аплетіна „Шевченко - маляр“.

Пленум привітали листовно 14 болгарських письменників. Велику доповідь надіслав англійський поет Джон Леман. Привітали також вірменський письменник Аразі, азарбайджанський поет Расул Рза і жидівський письменник Гофштейн.

Увечір заслухано доповідь Стебуна „Роля Шевченка в українській літературі“. Пленум привітав казахський поет Тажібаєв і киргізький письменник Сасикбаєв. З доповіддю на тему „Шевченко в музиці“ виступив український композитор Козицький.

Увесь час на пленумі був присутній голова спілки литовських письменників Любас Гіра, перший перекладач Шевченка литовською мовою.

ПОКЛІН САКСАГАНСЬКОМУ.

Пленум привітав народнього артиста СССР Панаса Саксаганського в звязку з 80-літтям його народження. У привітанні між іншим зазначалося: „Ви були співробітником великих артистів українського народу — Кропивницького, Садовського, Заньковецької; в тяжкі роки царського самодержавства Ви створили галерію незабутніх сценічних образів і справедливо стали улюбленцем українського народу!“

У КАНЕВІ.

Ранком 7. травня учасники пленуму прибули пароплавом до Канева. У підніжжя гори відбувся мітінґ, на якому промовляли Юрій Смолич, російський письменник Чуковський, білоруський поет Пятрусь Бровко, грузинський поет Сандро Еулі, місцевий колгоспник Носенко. Потім відбулося урочисте засідання пленуму біля могили Шевченка. Виступали російський письменник Всеволод Іванов, Іван Сенченко, вірменський поет Авелтик Ісаакян, грузинський письменник Леонідзе. Девятьома мовами відчитано „Заповіт“, усі 32 делеґації пленуму поклали вінки на могилу поета, після чого десять тисяч присутніх відспівали „Заповіт“.

ЗНОВ У КИЄВІ.

8. травня засідання відбулося знову у Києві. Виступали з промовами від спілки малярів України Бойченко, Юрій Яновський, російські письменники Сергій Городецький, Марієтта Шагінян, татарський письменник Манур Шейхи, таджицький письменник Рахімі. На закінчення пленуму читали вірші Шевченка в ріжних мовах.

Обрано також президію правління в складі 15 осіб, причім Україні, Білорусі й Грузії припало по одному місцю (від України Корнійчук), решта росіяни. Не цілком увічливо подякували приїзні гості за гостинність!

ПОШИРЕННЯ ШЕВЧЕНКОВОГО ДУХА.

Але ж це все було інсценізовано, підстроєно! Зрозуміло так! Але чи все це не сприяло поширенню знайомости з Шевченком? Чи це не позитивний факт у зростанні національної свідомости українців?

Правда, Шевченка хочуть зробити совітським письменником, поетом!...

Нехай Шевченка перекладають, читають в ріжних мовах! Це тільки сприятиме зрозумінню всієї величі його генія, зрозумінню всієї величі українського народу. Для кожного народу творчість Шевченка, зрозуміло, буде близька, буде дорогою, але саме як творчість українська...

Чи не говорять же нам усі ці наведені дані, що й там, під окупацією, не вгасає національна свідомість, національний український дух?!

Зрозуміло, йому хочуть відвести спеціяльне місце, спеціяльні рямки, та тільки чи можна національне усвідомлення обмежити штучними рямками? А зустрічаючися з проявами рідної української культури, українське усвідомлення, український народній дух ростиме, ширитиметься й кріпшатиме!...

Гл. Г.

Хто не купує річно бодай 10 книжок для власної потреби — той не заслуговує на назву інтелігента.

Вибори до самоуправ на Волині.

I.

Вибори до самоуправ Волині — волосних і міських — закінчилися 21. травня ц. р., але „обрахунок голосів“ у моменті, коли пишемо ці рядки ще тревае, бо декому здається, що хтось, нпр. жиди, дістав мандатів за багато. У комунікаті „із міродайних джерел“, уміщеному в півофіціозі „Волинь“, говориться дня 28. V., що жиди здобули в Луцьку 14 мандатів, але з них „два ще сумнівні“.

Згадані вибори мають кілька рис, які необхідно відмітити, бо вони відбивають у собі дух часу й дечим торкаються нас.

Головне-ж враження, яке залишилося на Волині від виборів мабуть у всіх громадян, це несмак — і в переможених і в переможених і нарешті в тих, що виборами не цікавилися (взагалі фреквенція була дуже низька).

Назагал ці комунальні вибори на Волині пройшли під старим прапором з часів ще п. Юзевського та його попередників: справами власного й міського самоуряду мусить кермувати польська більшість, значить — вона мусить бути створена.

Останні вибори пришили до цього старого прапору цілковито нові і то дуже голосні гасла. У виборчих виданнях і в розкленних оголошеннях та відозвах, ми читали, що цьо вибори мусять виказати польськість міст і сіл Волині. Не нове також гасло „народовців“ про цілковите усунення українців та „віджидівлення“ міст делікатно повторене озонівським християнсько-господарським бльоком у формі „ународовлення“ торговлі та промислу.

Справами комунальної господарки, яка ведеться на Волині дуже оригінально, виборча кампанія займалася взагалі дуже мало. Скрізь домінували політичні й націоналістичні гасла, іноді в просто неможливій наготі. Треба віддати справедливість ППС-ам: вони одні говорили про ріжні болячки міських самоуправ і говорили із знанням діла, річево.

II.

Про сільські вибори на Волині „Діло“ вже дещо подавало. Пригадаємо тут загальні висліди, як результат згаданого вище наставлення, а саме: що кермувати самоуправами мають представники державної нації і через те мусять бути в більшості у волосних радах Засобом до лекшого осягнення цієї мети мали бути одні „спільні листи“, на яких українці відразу уявляли б собою меншість.

Треба віддати справедливість нашим селянам: вони самостійніші і твердіші від міщан, особливо від волинських інтеліґентів. Не зважаючи на всі дуже переконливі засоби, 40 відс. волостей відкинуло спільні листи і пішли до голосування. Очевидно — не скрізь їм — пощастило. Але як зразок для інших хліборобів деякі волости вибороли належну їм більшість мандатів.

Найгірше вийшли ті волости, що з місця пішли на „спільні листи“ (в 62 волостях із 102). Вони скрізь, не зважаючи на свою велику більшість залишилися в меншості. Отак українські селяни, що складають по селах понад 90 прц. населення, дістали всього 40 відс. мандатів у ґмінних радах, (833 манд.), а польське сільське населення, яке творить ледви кілька відсотків загалу, має аж 52 відс. мандатів (1063 манд.).

Наочний доказ, які вигідні для українців оці „одні спільні“ листи.

III.

Не зважаючи на практику сіл всі волинські міста, за винятком Луцька, Ковля, Володимира, й Дубна пішли на спільні листи і скрізь зголилися на меншість українських кандидатів і то таких, які вигідні стороннім людям.

Як мало енерґії, стійкости й пошанування себе виявили українські міщани та інтеліґенти міст, свідчить те, що в Рівному їм ласкаво давали... аж 3 мандати.

Правда, українські виборці в Луцьку, Ковлі, Володимирі й Дубні мали твердий горіх до розгризення: бо ще ніколи не було на Волині такого протиукраїнського наставлення серед аранжерів виборів, як у цьому році. І ось які висліди виборів у згаданих містах на окремі листи (бо до одної компромісової листи в них не дійшло, за винятком Луцька, який пішов своїм власним, оригінальним шляхом):

Дубно — листи: польська, українська й жидівська. На 24 мандати дістали: поляки 12 жиди 9, українці 3 (давніше 4).

Ковель — окремі листи. На 32 мандати: поляки 17, жиди 12, українці 3 (давніше 6).

Володимир — на 32 мандати: поляки 21, українці 5 і жиди 5 (мали 10).

В Луцьку певняки намовили декого з українців не виставляти окремої листи, а голосували на листу ОЗН під назвою „Бльоку господ.-християнського“, на якій було кількох українців із табору певнівців. Окремої української листи не було. У висліді голосування українці не дістали ні одного мандату.

Стало дуже ніяково не тільки для певняків, але і для ОЗН, який не подбав про те, щоб поляки голосували на спільників-українців у тому часі, як українці віддавали свої голоси на поляків.

У першому дні обрахунку голосів у Луцьку ходила чутка, що українці дістали 3 мандати. Врешті „міродатні чинники“ оголосили: ОЗН — 14, ППС — 1, Стр. Нар. — 1 (разом поляки 16), жидівське обєднання 11 і Бунд 3 (разом жиди 14 манд.), чехи 2 українці 0.

Очевидно бувають на світі всякі чуда. Невеличка жменька чехів дістала 2 мандати, а поважна частина українського населення — нічого, не зважаючи на свій союз з ОЗН.

„Міродайні чинники“ у своєму комунікаті („Волинь“ ч. 22) так конфузливо й нещиро пояснюють невдачі українців: „Дуже виховавчий також факт що у склад міської ради не ввійшов ані один русін (у цьому 1939 р. українці на Волині щезли й на їхньому місці (в палерах) завелися „русіні“, яких у дійсності ніхто ніде не може знайти); є це безумовно вислідом зросту польського елементу“. На це „пояснення“ громадяни Луцька лише посміхаються.

Очевидно, сумно посміхаються. Бо скрізь (і в Луцьку) вийшли вони на спільних листах, як Заблоцький на милі. Жиди не пішли — і добре виграли, чехи не пішли (і хоч їх значно менше, ніж українців) — теж виграли. А українці все ще спілок тримаються...

Хіба варто вже раз скористати з дорогої науки.

С. С.

Де перебуває Ґренджа-Донський з товаришами?

Варшава, 3. червня.

До Варшави наспіло досить багато вісток про місце перебування і долю нашої еміґрації з Карпатської України. Приїхало сюди також кількох еміґрантів. Інтерю з ними подамо на днях. Тепер запотуємо лише вістку, що **в мадярському таборі у Нірйдьгазі** перебувають дотепер м. і. відомий поет **Ґренджа-Донський, Федір та Іван Реваї, Андрій Ворон, старенький п. Балицький, д-р Станько, Юрчук з Холмщини та дир. гімн. Корнило Заклинський.**

В половині травня багатьох полонених та інтернованих у цьому таборі мадяри випустили і всі вони, майже 200 осіб, виїхали до Німеччини на працю. Доля інтеліґентів-професіоналістів не є, як виходить з листів, надто погана. Майже всі дістали приділ до фахової праці і мають змогу удержувати між собою контакт.

Як себе почувають наші наймолодші еміґранти із Закарпаття на нових місцях, куди їх загнала доля, нехай розповість виняток з листа, що його оце маємо змогу опублікувати, випускаючи прізвища. Лист датований 30. травня ц. р. з Гамбурга:

„Прибули ми — пише еміґрант-інжинір — до Гамбурга дня 24. V. Зустрінули нас на двірці урядовці відповідних тутешніх урядів дуже прихильно, не зважаючи на пізню годину ночі. Запросили нас до чекальні II. кл., де відповідно почастували. Після вечері відведено нас до загального інтернату на нічліг. Мусимо зазначити, що інтернат міститься в доброму будинку і знаходиться в доброму чистому стані. Рано 25. V. нас відвезли автобусами до „Бюра праці“ де розділили всіх по фаху. Нами занявся один урядовець, як інжинірами-інтелектуалами. Покликав телефонічно урядовця одної відомої установи, якому й передав нас для відповідного уміщення. Той нас відвів до спеціяльного бюра, де після перевірки особових документів і потрібних інформацій шеф телефонічно зробив кілька запитів. На один з них, як видно було, дістав задовільну відповідь і нас звідти відвезли до одної величезної будівничої фірми. Там нас знов дуже добре принняв завідуючий філіялкою, бо централя фірми знаходиться в Берліні (має десять таких філіялок у таких містах, як Гановер, Відень — одна є навіть у Ню Йорку), і після відповідного порозуміння залишено нас на працю, як інжинірів. Працюємо покищо в канцелярії для залізобетону, але не знаючи мови, виконуємо обовязки креслярів. Платню нам запропонували, як початкуючим у їхній фірмі і незнаючим мови, по 250 марок місячно, а товаришеві придали ще 50 м. на родину. Зазначили, що по 2—3 місяцях, коли опануємо мову, платня буде збільшена на рівень німецьких інжинірів. Абстрагуючи від усіх політичних міркувань і навіть спеціяльного відношення до українців, мусимо зазначити, що німці до працюючої кляси ставляться дуже шляхотно, чи то є інтелектуал чи робітник. Помагають нам, чим лише можуть: книгами, літературою, порадами і т. д. Ми попри свою денну працю ввесь час віддаємо на студії німецької мови. Своїм станом ми цілком задоволені“.

Як довідуємося, між нашою еміґрацією у **Празі** розійшлися чутки про швидке буцімто звільнення усіх інших українців з мадярських таборів і про те, що їх відішлють на працю в глибину Німеччини. Істнує, як видно, тенденція це залишати українців серед чехів у протектораті.

КТВ.

В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ ПІДПИШУТЬ ФРАНЦУЗЬКО-ТУРЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

СТАМБУЛ, ПАТ. Турецька преса повідомляє, що французько-турецький договір, на зразок англійсько-турецького, заключать у найближчих днях. Одночасно урегулюють остаточно справу прилучення до Туреччини Санджаку Александретти.

—o—

РЕВІЗІЯ ЗАКОНУ ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Комісія закордонних справ палати послів вирішила прийняти за підставу дискусії над ревізією закону про невтральність проект свого предсідника Блюма, який спирається на дорученнях державного секретаря Гула, що усувають клявзулю про заборону вивозу зброї до воюючих країн.

—o—

КІНЕЦЬ КАРІЄРИ ВИШИНСЬКОГО.

МОСКВА, ПАТ. В тутешніх політичних колах панує переконання, що призначення прокуратора Вишинського на становище одного з заступників голови ради народніх комісарів — це заповідь кінця його політичної карієри. Треба зазначити, що Вишинського вибрали прокуратором СССР на сесії Найвищої Ради в січні м. р. на 7 літ. Отже він уступає перед упливом своєї каденції.

—o—

СЛУЖБА ПРАЦІ В ЛИТВІ.

КОВНО, ПАТ. У Литві введено службу праці, яка покищо матиме добровольчий характер. Першим завданням тієї служби має бути праця над уладженням морського побережжя та будова дороги на побережжі.

—o-o—

СОВІТСЬКА АРМІЯ ДОПОВНЮЄ ЗБІЖЕВІ ЗАПАСИ.

МОСКВА, АТЕ. Останніми днями в Москві далося відчути дошкульно недостачу хліба. У звязку з тим перед пекарнями вже в раніших годинах творяться довгі черги. Причиною того явища є те, що совітська влада почала наоспіх доповнювати збіжеві резерви, призначені для армії, що сильно обнижує апровізаційну здатність міст.

—o—

НА МАНДЖУРСЬКО - МОНГОЛЬСЬКІМ КОРДОНІ.

ТОКІО, ПАТ. Японсько-манджурське військо під проводом ґен. Інаґата виперло монгольський відділ з тієї частини манджурської території, який він був зайняв від 26-го до 29-го травня. Монголи після бою на баґнети мусіли відступити, залишаючи багато вбитих і ранених.

ВІДГУК КОНФІСКАТИ „ДІЛА“.

ПОДІЯ В КОМАРНИКАХ.

ПРЕМІЄР ҐЕНЕРАЛ СКЛАДКОВСЬКИЙ ВІДПОВІДАЄ УКРАЇНСЬКИМ ПОСЛАМ.

Варшава, 1. червня 1939.

Бюро сойму доручило відповіді премієр-міністра ґенерала **Складковського** на інтерпеляції **посла Зиновія Пеленського в справі конфіскати у Львові відозви усіх політичних українських партій щодо неспроможности українських селян набувати парцельовану землю,** поміщеної у „Ділі“ з 7. березня ц. р., та **посла Ілярія Тарнавського в справі нападу збройного відділу 10. березня ц. р. на доми Андрія та Ілії Ільницьких у Комарниках пов. Турка, львівського воєвідства, знищення портрету Шевченка, побиття приявних і витовчення вікон у місцевій читальні „Просвіти“.**

У першій відповіді премієр пише: У звязку з листом Л. П. і V. 82/ПП з дня 20. березня 1939 р. маю шану переслати в порозумінні з п. міністром справедливости отсю відповідь:

В часописі „Діло“ ч. 51 з дати Львів, 7. березня 1939 р. появилася стаття, що зачиналася від слів „Земля“ з ідентичним змістом як подана пос. Пеленським у його інтерпеляції відозва. Цю статтю підписало 5 українських політичних партій, а саме: УНДО, Дружина Княгині Ольги, УСДП, УСРП і ФНЄ. Згадана стаття мала прикмети злочину і з тої причини львівський городський староста на засаді пресового закону розпорядком з 6. березня ч. Пол. Б. §3/68/39 сконфіскував повищий часопис.

Проти того розпорядку старости Видавнича Спілка „Діло“ внесла зажалення до Окружного Суду у Львові, що на неявному засіданні 21. березня 1939 р., вислухавши опінії прокуратора Окружного Суду у Львові, рішив відкинути скаргу і затвердив заскаржений розпорядок тому, що зміст сконфіскованої статті мав знамена злочину з арт. 170 і 156 кк.

Постановою з 20. квітня 1939 р. прокуратор Окружного Суду у Львові на засаді арт. 248 § 1 к. п. к. уморив доходження у цій справі і разом з тим силою арт. 63 і 64 пресового права виступив до Окружного Суду у Львові з внеском признати конфіскату повищої статті у предметовому поступованні. Цей внесок небавком розглянуть. Додаю, пише міністр, що з приводу поміщення ідентичної статті сконфіскували у Львові 6. березня ц. р. часопис „Українські Вісти“ з 7. березня, одначе в цьому випадку скарги взагалі не вношено. Як виходить з наведеного, розпорядок городського старости був слушний і знаходив підставу в обовязуючих правних приписах.

У відповіді на другу інтерпеляцію премієр-міністр пише, що в предметі події, описаної в інтерпеляції, ведуть точні доходження після закінчення яких особи, що їх вину устійнять, відповідатимуть згідно з обовязуючими приписами. Одначе вже дотеперішній вислід доходжень вказує на те, що інтерпелянт представив неточно фактичний стан подій, бо ніхто з пошкодованих не розпізнав у напасниках військових, а опис їх одежі, поданий пошкодованими не відповідає військовим одностроям. Крім того, пише міністр, треба додати, що **пошкодовані не зголосили про подію органам безпеки ані не зложили ніяких скарг.** У такій ситуації міністр уважає зайвим видавати якібудь розпорядки.

Крім наведених, премієр надіслав ще інші відповіді на українські інтерпеляції, але їх доручили на приватні адреси послів і тому покищо не маємо змоги подати їх до загального відома

КТВ.

Траґічна доля затопленого човна.

ЛЬОНДОН, 3. VI. ПАТ. Старшина маринарки, який супроводив приміщеного тепер у лічниці поручника Вудса, якому вдалося видобутись на поверхню із затопленого корабля „Тетіс“, заявив сьогодні вночі, що вже страчено всю надію на рятунок замкнених у підводному човні моряків, та що дальшу рятункову акцію почнуть щойно досвіта.

Редактор для морської пресової аґенції вважає, що надії на рятунок залоги човна „Тетіс“ мінімальні. Пополудні чути було ще останні сиґнали з човна. Коло півночі рятунковій експедиції здавалось, що вдасться вивертіти діру в кадовбі човна, щоб напомпувати туди повітря.

Коротко перед північчю адміралїція проголосила комунікат, що врятовано тільки чотирьох членів залоги підводного човна. На підставі непотверджених вісток двох інших членів залоги померло саме у хвилині, коли вони намагалися видобутись на поверхню.

В год. 2-ій уночі нурці сиґналізували, що чути було ще слабі удари в човні. Одначе ті сиґнали були дуже слабі й більше їх уже вони не почули.

Кінець підводного човна, який спершу виставав понад воду, підчас припливу занурився в морі. А що при відпливі той кінець вже не виринув удруге з води, рятункова експедиція перетягнула попід човен сталеві линви й намагалася витягнути „Тетіс“ при допомозі понтонів наверх. Проба не вдалася, бо линви не видержали тягару й перервалися. Та найгірше було те, що внаслідок маневру з линвами човен, який досі стояв у воді під кутом 45 ст. осів цілим своїм кадовбом на дні моря.

Останній стукіт у човні чули нурці в год. 2 вночі. Відтак надії змаліли, якщо зовсім не пропали, бо залозі вистачав запас кисня тільки до год. 2. над ранком. На підставі інформацій тих що їх вдалося вирятувати в підводному човні залишилося к. 90 осіб, не 70, як спершу подавано. У пристані зібралося багато людей та родини моряків, що загинули в підводному човні. Коли з управи корабельної фірми проголошено, що надії на рятунок уже стрічені, між юрбою, особливо серед жінок вибух плач. Велике враження викликало те, що прибув

...моторівка сточні, в якій був представник фірми. Небавом проголошено, що всі черґові інформації проголошуватимуть безпосередньо з адміралії, або зі сточні. Амбулянси, які виждали цілу ніч на врятуваних відїхали. Юрба зрозуміла це як доказ, що всі надії на рятунок пропали.

Коли здавалося, що страчено зовсім надію, адміраліція подала комунікат, що з човна чути ще слабі сиґнали. Досвіта почали зі здвоєною енерґією рятунок. Працю облекшує відплив. Нурці прослідили точно положення човна і вдержують постійний звязок із кораблями, які беруть участь у рятунковій акції.

Балтійські держави головною перешкодою в совітсько-анґлійському порозумінню.

Французька прилюдна думка, як повідомляють із Парижа, стримується від дальших коментарів до промови Молотова, доки совітський уряд не відповість на зголошені йому анґлійські пропозиції. Промови Молотова не вважають оконечною відповіддю і здогадуються, що в урядовій ноті совітський уряд займе куди примирніше становище.

Паризька преса подає поголоски про те, що імовірно Галіфакс або хтось інший із Форейн Офісу виїде до Москви. Говорять теж про можливість турецького посередництва. Одначе не скривають того, що совітські домагання, щоб влучити теж до системи безпеки й балтійські держави, можуть продовжити переговори.

Зокрема французька преса підкреслює декларацію естонського міністра закордонних справ Сельтера, який виразно ствердив, що Естонія не хоче ніяких совітських ґарантій.

Стоядинович проти Цветковича.

БУДАПЕШТ, АТЕ. „Уй Немзелек“ повідомляє із Білгороду що б. премієр Стоядинович зголосив на четверговому засіданні скупщини у гострому тоні зредаґовану резолюцію проти політики премієра Цветковича. У тому проекті резолюції Стоядинович закидає Цветковичові, що він непотрібно проволікає переведення порозуміння з хорватами і робить його відповідальним за небезпеку, що виринає у звязку з тою проволокою. Проект резолюції підписало 100 послів і 40 сенаторів. Якщо взяти під увагу, що в югославянськім парляменті всіх сенаторів є 76, то зовсім не можна виключити, що більшість сенату переведе заяву недовіря для уряду.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 5. червня 1889.

„БАГАТО ЦІКАВОГО МІГ БИ ПАН МІНІСТР ПОБАЧИТИ У НАС“.

У звязку з приїздом президента міністрів гр. Таффе до Львова читаємо у передовій статті між іншим:

„Може п. міністр буде цікавий та оглпне також наш соймовий будинок та запитає, де тут сиділи руські посли і як великий простір займали в салі засідань. Може би також велів собі показати хоч по парі екземплярів анархістів і шизматиків, з яких за його інформаціями складається Галицька Русь. Не завадило б якби п. президент міністрів заглянув де і до хати нашого селянина і то найкраще в пору самого обіду, щоби побачив — покушати вже не радимо Й. Ексцеленції — що наш мужик їсть, і потім запитав його, кілько він платить податку державного, краєвого, повітового, громадського, кілько дає до конкуренції шкільної, церковної, кілько лихви платить жидові або задатковій касі і т. д. І багато-багато цікавого міг би п. міністр побачити у нас“.

РОСІЯ І ЧОРНОГОРА.

Наслідник чорногорського престолу кн. Данило залишиться на виразне бажання царя довший час у Петербурзі, щоб міг відповідно вишколитися у военній штуці. Князь дістане відповідну дотацію. Кн. Міліца має дістати від царя відповідне віно і цілу виправу. При цій нагоді годиться пригадати, що зять чорногорського князя, претендент до сербського престолу кн. Петро Караджорджевич дістає також від царя 200.000 рублів титулом процентів від посагу, який його дружині кн. Зорці визначив покійний цар Олександер II. Коли взяти під увагу дарунки, які робить цар ще й самому чорногорському князеві і його країні, то не дивно, що петербурська аристократія дивиться трохи згори на чорногорського князя, уважаючи його за чоловіка, що стоїть зовсім на ласці Росії. Цим дається пояснити те, що в Петербурзі зустрічають чорногорського князя досить холодно.

Ювілейний концерт у честь композитора В. Барвінського.

На закінчення ювілейного циклю концертів з нагоди 30-ліття музичної творчости відомого нашого композитора **В. Барвінського,** творця української інструментальної музики, відбувся в пятницю 2. ц. м. вечором заходом СУПР-ому концерт-академія в честь Ювілята у великій салі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові.

Концерт започаткував молодий наш музика **д-р В. Витвицький** вступним словом, зясувавши коротко тло і питомий музичний стиль нашого композитора-Ювілята. Його творчість тісно вяжеться з народньою піснею українського народу — підкреслив промовець, що теж потвердив опісля сам Ювілят у своєму слові до зібраного громадянства.

Мужеський хор „Бандурист“ під орудою талановитого молодого музики і диригента **М. Колесси** відспівав три пісні, що їх компонував Ювілят: „Завзялись вороги“, „Ой, за тихим, за Дунаєм“ і „Курилася доріженька“. Опісля майже пів години пієніст **Р. Савицький** відчитував безліч привітів, що їх надіслали на свято наші музичні, наукові, культурно-освітні і господарсько-економічні установи зі Львова і з краю, наші учені та багато наших визначніших громадян і чеські, польські та жидівські музики — зза кордону і з краю. П. Р. Савицький обмежився до відчитання найважніших грамот між іншим дипльому почесного доктора фільософії, що його надав Ювілятові Український Університет у Празі, грамоти почесного членства СУПР-ому, привітів від Муз. Т-ва Лисенка та його філій, від ТОПІЖ-у, від НТШ, „Просвіти“, Преосвященного Кир Івана, проф. О. Колесси з Праги, проф. З. Кузелі з Берліна, проф. В. Старосольського і багатьох інших.

Колиж Ювілят, зворушений виявами цієї сердечної пошани українського громадянства до його Музи, зявився на естраді, присутні привитали його бурхливими оплесками і повстанням з місць. Одночасно Ювілятові піднесли пієністи та його ученики два коші прегарних квітів, а один з учеників відчитав палкий привіт від молоді. Схвильований композитор подякував сердечними словами за ті докази пошани і звеличання його свята. При цій нагоді висловив декілька думок на тему своєї творчости, підкреслюючи, що її основою є народня пісня.

Головним дорібком музичної творчости Ювілята — як відомо — є сонати, суїти, сольові твори на фортепіян та віольончелю, оркестральні твори і сольоспіви. Ювілят склав теж поклін тіням найбільшого нашого композитора і свого попередника М. Лисенка та тим галицьким композиторам, які клали основу під музичну творчість у Галичині в XIX в.

По короткій перерві син Ювілята **Іван Себастіян Барвінський** і п-і **Наталія Барвінська** виконали вперше „Сонату“ Ювілята для віольончелі й фортепіяну. Обоїх виконавців нагородила публика рясними оплесками. Вкінці мішаний „Студіо-хор“ під орудою М. Колесси відспівав у супроводі фортепіяну (акомпаніював Р. Савицький) теж перший раз виконувану у Львові прегарну пісню „Наша туга, наша пісня“. Під голосні оплески покидали присутні пізнім вечором салю з правдивим вдоволенням. Ніяково лише, що не всі місця були заповнені.

НЕСТОР В. РІПЕЦЬКИЙ. 3)

Будда з червоними очима.

II.

Минуло з того часу багато років. Кумедна постать колишнього приятеля помалу затиралася в наших спогадах. Ми забували його химерну усмішку. Його кучеряве волосся, його розвіяний вітром жовтий плащ. Автім дні проходили повз нас не звичайні. Ми росли, пройшли від того часу багато де[illegible] і тільки вряди-годи зустрічали один одного. Про Рашіо ніколи не було у нас розмов, хоча я знаю, що часом кожний із нас мусів пригадати собі малого японця. Було це головно тоді, коли за вікнами наших домів розливалася біла повінь вишневого цвіту, коли у грудях нам закипало запашне, весняне повітря і коли ми, шукаючи собі приятелів у ріжних середовищах ніколи не могли натрапити на такого, яким колись був цей дивний і незрозумілий чоловяга.

І може уже ніколи не довелось би нам більше задуматись про нього, може вже ніколи б наша думка була на довше не зупинялася над цим нашим колишнім приятелем, що безсумніву погано востаннє повівся із нами, якби не припадок. Такий звичайний, непередбачений випадок, що наказує зустрічатися двоїм незнаним людям серед безмежного океану, такий припадок, що іноді дозволяє сірим людям висунутися вперед, чи знову передовикам злетіти в сіру темряву незнаної юрби, такий незначний, простий і невигаданий припадок, що часом стане перед тобою і примусить людину зупинитися саме там, де їй ніяк не хочеться зупинитись...

Одного дня, коли я сидів на бальконі свого помешкання і уважно прочитував вірші мого сестрінка, я побачив листаря. Він здалека вимахував до мене картинкою паперу і підійшовши закликав:

— Через вас я і підчас „вільного“ мушу трудитись!

Я похапцем збіг надолину і просто вирвав із рук листаря телеграфічний блянкет.

„Приїздити негайно. Жду Ріц завтра 8 ранку. Тарас.“

До мене пошта приходила нечасто. А телеграма то вже ніколи. Тому й я дуже-дуже був здивований, що таке могло статися, якто Тарас, колись за студентських часів поет і маляр, тепер поважний адвокат у малій провінціональній дірі телеграфує по мене зі столиці, куди приїхав. Вагатись не було чого. Приготовлятись тимбільше. Я просто сів на найближчий поїзд — і почимчикав до столиці.

Поїзд приходив на головний двірець кілька хвилин перед восьмою, так, що я встиг ще на восьму до Ріца, де вже здалека побачив огрядну сильвету Тараса, як сидів біля вікна, покурював цигарку й читав французьку ґазету. Він не вмів по французьки ні слова, але це була здається одна його слаба сторінка і ми навіть не брали йому її за зле.

Він побачив мене від дверей і підбіг до мене.

— Ідемо!

Це було єдине слово, яке я почув від нього й уже за хвилинку сиділи в таксівці, що везла нас гамірними вулицями. Тарас був схвильований, а це обявлялося в нього швидким і нерівномірним віддихом. Він курив увесь час. Я пробував розпитати його про цю таємну історію, але він крім одного слова, не думав видно й промовити.

— Побачиш... Побачиш...

Скоро зупинилися ми перед якоюсь крамницею, як пізніше виявилося, антикварнею. Тарас пішов уперед, я поступав за ним, не розуміючи ні трохи ситуації. Щойно коли ми ввійшли до середини я побачив щось, що попросту заморозило мене на хвилину. На одній із полиць стояв якийсь дивогляд, що несамовито блискав червоними очима. Коли приглянувся ближче — я пізнав статуетку будійського божка, що його колись бачив у Рашіо. Тарас показував мені статуетку і говорив скоро.

— Бачиш?.. Що може бути з нашим японцем?

(Далі буде).

Щоденної „русскої газети" та русскої радіовисильні домагаються карпатороссн,

ЩОБ ПОБОРЮВАТИ УКРАЇНЦІВ.

„Русскій Голос" ч. 123 містить лист із Карпатської України, в якому невідомий автор нарікає, що найгіршим ворогом „русского духа" в Карпатській Україні є **не звільнені мадярами і розброєні січовики, але „тайні" вороги, які користуючись тим, що хустська радіовисильня не працює і що в дальше віддалених від міст околицях населення не має ніяких інформацій, починають тайні „радіопередачі" всяких сплетень, які серед населення, особливо на Верховині легко приймаються.** Ті поголоски говорять, що мадярська влада лиш тимчасова, що на границях Карпатської України стоїть тристатисячна українська армія, що Гітлер визначив уже український уряд для Карпатської України, Галичини й Буковини і т. д. Всі ті поголоски на думку, поширюють аґенти УНО, які спершу по приході мадярів притаїлися були. Крім тих вісток, поширюють теж вістки, що **маляри ніякої автономії не дадуть, що всі „русскі" школи будуть закриті й перемінені на мадярські, що теж всі православні церкви будуть закриті.** Мадяри не знають про ту пропаґандивну акцію нічого, а вона тимчасом приносить „русскости" багато лиха, закріплює серед населення переконання про вищість українців над русскими та про їх більше політичне значіння. **На лихо „русска" інтеліґенція нічого не робить і не прикладає рук до праці та не протиставиться українській сильній пропаґанді. Найважніше завдання для русскої інтеліґенції — це „русска ґазета" й „русска радіостанція". Все те слід перевести за всяку ціну, щоб „вилікувати карпаторусский нарід від української небезпеки".**

Цей алярмовий лист — це ще один доказ, що кацапам усувається зовсім ґрунт зпід ніг у Карпатській Україні і що населення зовсім не хоче про них чути.

—o—

Загальні Збори філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка у Львові.

В пятницю 2-го ц. м. відбулися в салі „Української Бесіди" в год. 5-ій попол. XX-ті Загальні Збори львівської філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка. Збори відкрив у приявности 80 членів філії і делеґатів читалень голова філії інсп. **Петро Петрик**, згадуючи померших членів філії, яких память приявні вшанували повстанням з місць. Опісля голова зясував обставини, серед яких доводилося філії працювати в роках: 1936, 1937 і 1938. З черги секретар філії **Дужий Микола** склав звіт з діяльности філії й її читалень за роки 1936, 1937 і 1938. Не від речі буде згадати, що саме в цьому році філія обходить 25-ліття свого істнування, а одним із її провідників був велитень галицької землі Іван Франко. Філія обслуговувала 14 читалень у Львові-місті. Діяльність 14-ти читалень львівської філії зростала помітно від 1936 р. І так: у 1936 р. самоосвітніх гуртків у 14-ти читальнях було 9 — з 109 членами, а вже у 1938 р. 10 гуртків із 465 членами; на всіх ділянках виховно-освітнього життя праця помітно зростає і дала в 1938 р. доволі гарні вислідн. На терені 14-ти читалень працює 14 аматорських гуртків із 270 членами, що підготовили 88 вистав, 11 хорових гуртків із 229 членами, силами яких підготовлено 54 концерти. Бібліотеки читалень начислюють тепер 9902 томи добірних книжок, з яких користає 2196 членів. Майже в кожній читальні є українські часописи й журнали, яких число в 1938 було 59. З 14-ти читалень 8 читалень має власні доми та 3 площі вартости 230.800 зол. Членами філії в 1936 р. було 56 установ і кооператив, 14 читалень та 1277 фізичних членів, а в 1938 р. 59 установ і кооператив, разом членів 1176. На терені, де є читальні, є 11 кружків Рідної Школи, 6 гнізд „Сокола та 4 гнізда „Орлів".

В дискусії над звітом забирали голос п. Істеревич, ред. Глібовицький, ред. Микета, дир. Сухий. В дискусії підкреслювали промовці, що у просвітянській праці слід звернути більше уваги на справу бібліотек та поглиблення освітньої праці.

На внесок Контрольної Комісії Збори признали Виділові абсолюторію. Комісія Матка у складі пп. о. рект. Малиновського, радн. В. Гнатишака п. Бережанської, Літинського й м-ра Матли намітила членів нового Виділу, що їх Загальні Збори вибрали одноголосно. Отже головою філії вибраний **проф. Зубрицький.** У склад нового Виділу ввійшли: радн. **Модест Кузик, п. Ворончак Іван, о. Харина Мирослав, п-і Полюгова Іванна, м-р Ковальчук Володислав.** Крім того Загальні Збори вибрали предложених Комісією Маткою 24-ох делеґатів на Загальні Збори Матірнього Т-ва.

При внесках порушували справу постійного освітнього інструктора для читалень львівської філії. Загальні Збори закінчилися відспіванням національного гимну в год. 7-ій вечором.

Весняна дефіляда рідношкільної молоді

СВЯТО МОЛОДОСТИ Й НАДІЇ.

В недільне химерне пополудне (4. червня) вулиці Вулецьку й Івашкевича заповнилися масами людей, що важким доступом вплнвали безупинною течією на довге й вузьке грище Великого Лугу. Вже на кільканацять хвилин перед год. 4. заповнилися всі місця на луговому майдані і ті, що навіть не припізнилися, тільки прийшли впору (в 4-тій), мусіли вживати цілої своєї проворности, щоб знайти якесь розмірно вигідне місце. Про облогу кас краще не згадувати. Організатори Свята можуть мати оправданий жаль до львівської публики, що вона не купувала білетів у передпродажі, тільки залишала ту справу на останю хвилину.

Під звуки бадьорого сокільського маршу ввійшли в год. 4. на грище лави молоді. Спершу ті найменші, із львівських захоронок, відтак школи народні, середні, хлопці, дівчата.... Ішли всі ріжнокольоровими, стрункими рядами із своїми прапорами перед рідношкільною Старшиною та репрезентантами установ. У дефіляді взяло участь к. 2.000 молоді. Всі відділи молоді оплескувала зібрана публика підчас дефіляди дуже палко.

Після дефіляди відбувалися пописові точки, одна за одною. Молитву - картину **„Боже Великий Єдиний"** в укладі п. **Суховерської** вислухала зібрана публика стоячи зі святочною повагою. Щирі оплески здобула третя точка програми **„Живі квіти"**, що її виконала дітвора І і ІІ кл. всенародніх шкіл. Найкращою точкою першої частини програми були: гуртові вправи кружільцем у виконанні всієї молоді РШ. почавши від III. кл. Справді мальовничу картину творив чотирокутник молоді із кружільцями, замаяними жовто-блакитними стяжками, в руках. Дотепні у задумі й добрі у виконанні були **„Весняні забави"** укладу п. Суховерської. Цю точку виконала хлопяча молодь школи ім. Б. Грінченка у Львові. Учні купецької гімназії Р. Ш. у Львові пописувалися низкою **руханкових картин** укладу п. **Білостоцького.** Найефектовнішою точкою другої частини Рідношкільного Свята були **національні танки**, що їх виконали учениці народніх та середніх шкіл РШ.

Всі точки були виконані незвичайно дбайливо і малі та старші виконавці виявили не тільки багато здисциплінування, але й чимало мистецького таланту. При тому ріжнобарвні народні одяги дівчат та костюми квітів (маки, волошки, романи, глогорожечки і соняшники) творили незвичайно ефектовну і приємну для ока картину. У вправах брало участь 1700 дітей. Крім львівських шкіл, була ще молодь РШ. із Тернополя, Стрия, Самбора, Золочева, Яворова. Пописом кермував **проф. Білостоцький.** До дефіляди, вправ і танків грала орхестра „Зорі" під кермою **дир. Манька.**

Погода не була найкраща, всеж таки без дощу обійшлося майже до кінця. Публики, що не зважаючи на дощ, довго ще не розходилася домів, к. 10.000. До того ще слід додати з 1500 осіб, які обсадили Вулецьку гору і теж гаряче оплескували всі точки. На відбиванкових токах Лугового Городу відбувся відбиванковий турнір мужеських і жіночих дружин середніх шкіл РШ. Турнірові поглядалося багато публики, особливо тієї молодшої, яка гаряче заохочувала змагунів до спортових зусиль. До пізного вечора лунали в Луговому Городі грімкі оклики запалених спортовців, що витривало мокли на дрібному, їдкому дощі й вигукували раз-враз „Є-єєє!...

Цьогорічне Рідношкільне Свято випало справді імпозантно, не зважаючи на те, що організатори й публика мусіли тиснутися на дійсно гарній, але вузькій і невигідній площі Лугу, яка тепер мусить українцям Львова заступати репрезентаційний спортовий майдан. Деяку тінь суму на сьогоднішне свято молоді, надії й радости кинули вістки, що й цю малу площу, тепер єдиний можливий захист української молоді Львова, готові ми втратити внаслідок невідомої ще ближче „реґуляції".

Зі судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ РАПАПОРТА.

По триденній розправі суд проголосив у суботу пополудні присуд на адвоката Рапапорта і його трьох помічниць - посередниць. Рапапорта засудив суд на півтора року вязниці за те, що він в осени 1938 р. знасилував Галину К. Від заміту за два інші випадки знасилування суд Рапапорта звільнив. Підсудні: Стефанію Крачковську, уроджену в 1921 р., Ірину Фоґельсінґер ур. в 1918 р. та Евгенію Берґову ур. в 1915 р. засудив суд на три роки вязниці кожну за те, що вони спонукували свої малолітні товаришки до проституції й черпали з того користь. Крім того кожну з них засудив на гривну 10 зол. із заміною по 1 дневі арешту. По відчитанню присуду предсідник трибуналу подав мотиви, в яких подано, що суд набрав переконання, що Рапапорт у своїм мешканні знасилував Галину К., хоч вона боронилася. Що до інших покривджених, то суд спираючися на їх зізнаннях, що вони не були запаморочені, або непритомні під впливом алькоголю, звільнив Рапапорта від обвинування. Що до трьох підсудних, то нема сумніву, що вони спонукували своїх товаришок до неморальних вчинків. Рапапорт прийняв присуд спокійно, зате всі три підсудні плакали. Всі підсудні заповіли апеляцію. Адвокат Райсер просив випустити Рапапорта на волю, одначе на внесок прокуратора, суд не погодився на те.

ЗА НАМАГАНЕ ВБИВСТВО НЕЩАСЛИВОЇ ДІВЧИНИ.

Перед одружним судом у Львові відбулася в суботу 3. ц. м. розправа проти Йосифа Петрашевського, гаєвого з Вишенки пов. Городок за намагане вбивство дня 26. березня ц. р. 22-літньої дівчини Ксені Терналь, з якою вдержував любовні взаємини, хоч сам мав жінку і четверо дітей. Акт обвинувачення каже, що Петрашеський намовляв Ксеню Терналь, щоб поїхала з ним до Львова до лікаря на недозволену операцію. Дівчина не хотіла зголоситися, але вкінці пристала й обоє вибралися до Янова, щоб автобусом поїхати до Львова. Тимчасом автобуси були переповнені й обоє вертались до дому. По дорозі дівчина частувала Петрашевського цукорками і приязно розмовляли. Нагло в лісі Петрашевський підрізав їй горло важко знущаючись й опісля затягнув її до окопів зі світової війни, де теж скрив її валізку і вернувся до дому. Жінці заявив, що ходив на богослуження до костела. Тимчасом нещаслива дівчина прочуняла від зимна й останками сил доповзла до села та оповіла про все. Поліція арештувала злочинця. На розправі нещаслива Терналь зізнала, що минулого року втратила службу у Львові і вернулася до родинного села Вишенки. Одного разу зайшла до ліса, де зустрінув її Петрашевський і почав грозити їй, що „запише" за ходження по лісі. Погрози скінчилися на тому, що дівчина зайшла в тяжу від нього. Підсудний завіз її до лікаря до Львова, але лікар не згодився на недозволену операцію. Тоді Петрашевський вишукав повитух, але К. Терналь не хотіла згодитися на недозволону операцію. Дня 26. березня ц. р. обоє вибралися ще раз до Львова і тоді підсудний намагався вбити нещасну. Суд засудив Петрашевського на 5 років вязниці.

Спортова сторінка.

Україна знову віднайшла себе.

УКРАЇНА—РЕСОВІЯ 6:0 (1:0).

Коли ми в наголовку кажемо, що Україна віднайшла себе, то маємо тут на увазі ті нещасні три під ряд програні висліди із противниками, яких у звичайній, навіть пересічній формі Україна легко перемагала. Воно вже приходило явно, що по хвилевім заломанню прийшов в ній знову поворот до форми, що ледви чи хтобудь сумнівався, що саме у зустрічі з Ресовією Україна переломить пехову низку нерішених. Та ніхто не сподівався, що перемога буде аж така висока, що напад, який досі, навіть і при перемогах, не був найкращою частиною дружини, так основно зміниться. У дескількох напад чорно-червоних нагадував давній напад, якого акція скривала в собі небезпеку для чужого воротаря. Його грі не можна нічого закинути. Правда Скоценеві ще не виходили стріли, хоч він стріляв дуже часто, але він справді мав учора неймовірного пеха, бо воротар кінцями пальців боронив на ріг, або забирав мяч із під ніг. Не зважаючи на той пех, мусимо признати, що Скоцень вертається до форми і то вже великими кроками. Як Скоценеві не хотіло усміхнутися щастя більше, як тільки раз, то Мікльошеві воно усміхнулося аж 4 рази. До того щастя причинився ще Тихоліз і Скоцень, які знаменито цим разом виставляли Мікльошеві мячі. Із крайників кращий був Магоцький, Дидькові не можна нічого закинути, хиба дивно-панічний страх перед стрілами. Адже знаємо, що він має кращі стріли, як напр. техніку, чи біг. А він за цілий час стріляв мабуть раз головою. Ворота, що він їх здобув, не були теж нарочне стрілені. Це був ідеально поданий ріг, який опинився у воротах. Незвичайно приємну несподіванку зробив Тихоліз, який знаменито випрацьовував своїм партнерам позиції. Якби він все так грав на лівому крайнику, як учора, то він там повинен лишитися на постійно. Мікльош, який мав добре диспонованих партнерів, теж добре на тому тлі випав, стріляв часто й небезпечно стріляв, швидко орієнтувався та вміло використовував подачі партнерів.

Півлінія була на вчорашніх змаганнях найслабшою частиною дружини. Ще Каратницький може в цій трійці грав найкраще, але і він мав у першій половині багато слабших моментів. Король спершу не тримав крайника і не вмів собі знайти місця, у другій половині теж розігрався. Романець стратив біг і швидко втомився.

Залога може й не імпонувала вчора відкопами, але своє завдання виконала як слід. Першество цим разом у залозі припадає Ясьові, бо Скоценеві I. за часто приключалися кікси. Гнура боронив зі щастям, деякі стріли оборонив навіть дуже ефектовно, але чомусь не був такий певний, як у зустрічі з Короною. Цілій дружині треба признати, що не бачили ми вже зовсім, або дуже мало, випадків гри „на публику", наче оттак собі.

Обі дружини грали в такому складі:

Україна: Гнура, Мікльош II., Скоцень I., Романець, Каратницький, Король, Магоцький, Скоцень II., Мікльош, Тихоліз, Дидьо.

Ресовія: Савецький, Зелінський, Брикак, Дильонг, Зволинський, Гайдась, Бохня, Котельницький, Котельницький (Бохня), Врубель, Клюа (Каламба) Каламба (Клюа).

Перші хвилини не ворожать Україні такого успіху, бо Ресовія не тільки відбиває наступи чорно-червоних, але ще й сама переходить часто у протинаступ і може навіть кілька хвилин осягає легку перевагу. Та всеж таки по акціях нападу України, який рідко дістає мяч від помічників видно, що перші ворота здобуде таки Україна. І справді Україна здобуває їх аж у 18 хв., коли Тихоліз незвичайно гарно виставив Мікльошеві мяч, який швидко переходить заложників, стріл і ...1:0. Не зважаючи на всі заходи обох дружин вислід залишається до перерви без змін.

Друга половина приносить уже в 2 хв. успіх чорно-червоних. Скоцень гарно переїздить помічників, сам не рішається з невигідної позиції на стріл, подає ідеально Мікльошеві, який знову гострим стрілом знаходить прогалину серед ворож. ніг. Скоц. теж пробує стріляти, іноді навіть дуже ефектовно, але не має щастя. Зате більше щастя має він в акціях. Треті ворота це його посередня заслуга на спілку з Тихолізом. Тихоліз подає до Скоценя, той до Мікльоша і 3:0. Таким чином Мікльош осягнув несподіваний гетрік. Четверті ворота здобув притомним стрілом Скоцень з подачі Тихоліза. Тихоліз допоміг теж Мікльошеві здобути пяті ворота. Шестих воріт, стрілених Мікльошем, чи Скоценем суддя не признає, бо одночасно Магоцький непотрібно вийшов на офсайд. Та шестих воріт не вдалося Ресовії виминути, бо вони впали з наріжного копу Дидя, який стріляв просто до воріт. Мікльош і Скоцень подбали вже про те, щоб воротар не міг того стрілу зловити.

Україна зійшла заслужено переможцем з грища, що зібрана публика к. 2.000 прийняла гарячими оплесками.

Суддював добре п. Бик, хоч він мав легке завдання, бо обі дружини грали фер

Інші висліди О. Л.

Львів. Лехія — Чорні 1:0 (0:0. Несподівана сенсаційна перемога Лехії над Чорними. Одинокі ворота для Лехії здобув Янтура з вини Лукасевича. Суддя п. Сабарі.

Львів. Гасмонея — Юнак 4:2 (0:2). Юнак від уже 2:0, але відтак за 5 хвилин дозволив собі отрілити аж 4 ворота. Ворота для Юнака здобув Кручек і Гурський, для Гасмонеї: Фрідман 2, Шнус і Райс. Суддював проф. Лабаць з Перемишля.

Львів. РКС — Погонь I Б 3:0 (0:0). Погонь грала в сильно запасному складі. Ворота для РКС здобули: Желязко 2 і Міцка.

Перемишль. Польонія — Погонь (Стрий) 4:1 (1:1). Ворота для Польонії здобув Луць 3 і Мисюк. Суддя п. Далецький.

Самбір. Корона — ВКС (Ярослав) 3:0 (2:0). Корона віпхала ВКС уже в зовсім безнадійну ситуацію, хоч вона сама теж у дуже скрутній. Воротоє для Корони здобули: Пурінта 2, Мирон. Суддював п. Отшелецький.

Табеля Окружної Ліги.

1. Юнак	21	32:10	56:27
2. Україна	21	28:14	55:30
3. Чорні	21	25:17	39:29
4. Погонь I Б	21	23:19	48:36
5. Погонь (Стрий)	22	22:22	51:33
6. Гасмонея	21	22:20	28:27
7. Лехія	21	20:22	27:29
8. Польонія	20	19:21	34:43
9. РКС	22	18:26	22:27
10. Ресовія	22	18:26	35:46
11. Сян	21	18:24	26:45
12. Корона	22	17:27	36:66
13. ВКС	21	14:28	32:39

Добра постава юніорів України.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ 2:2 (1:1).

Першу стрічу фінальної пулі заграли юніори чорно-червоних зовсім добре, та навіть дуже добре, коли зважити, що вони натрапили на юніорів Погоні, які мають у Львові під цю пору славу найліпших. Правда, нашим юніорам можна поробити ще багато закидів, в них можна ще завважити чимало помилок, але назагал вони заграли завзято і — найважніше — гарно, зокрема у другій половині. Закиди, що їх можна молодикам України поробити, це все ще надто велика повільність у деяких грачів, я. пр. Зубач. Всім загалом не достає ще доброго швидкого старту й тому теж Погонь переважала в першій половині, коли її грачі брали раз-у-раз швидкістю бігу і стартом чорно-червоних. В Україні добре заграв Ковч, зокрема у другій половині, коли Мелис перейшов на своє місце лівого помічника. Тоді поміч пішла значно постійно допереду, який теж трохи у другій половині поправився, але далі за довго рішався на стріл. Бракує йому ще доброго, вссізивного й гострого тренінгу, щоб позбутися своєї неповоротности й отяжілости.

Гра була доволі цікава, при тому незвичайно завзята. Перші хвилини заповідалися сенсаційно, бо вже на самому початку, при першій, чи другій акції Погоні суддя наказав карний коп, за зовсім легкий, а може і припадковий фавль. На щастя гострий стріл паде на поперечку і вертається в поле. В першій половині Погонь мала більше з гри, одначе перші ворота здобула таки Україна. У другій половині Україна має майже весь час перевагу, одначе тільки раз вдається їй здобути ворота і вирівнання. Ворота для України здобув Вовк і Юзько. Крім того Україна не використала карного.

Суддював п. Гавсман.

Юніори України грали в такому складі: Федорчак, Деньків, Король, Мелис, Богурат [illegible], Юзько, Зубач, Вовк, Кульчицький.

Мистецтва А-кляси.

Стрий, 4. 6. (вл. телеф.). ДНІСТЕР—СКАЛА 5:2 (2:2). Скала виступила з 4 запасними грачами, тому Дністер, який грав д. добре, мав облекшене завдання. У Дністрі добре грав напад, зокрема Шпигаль та Солтис. У Скалі добра залога, незла поміч, напад не міг собі дати ради з дністровиками. В I. половині назагал рівнорядна гра. Ворота для Дністра здобув Солтис, небавом вирівняв Мелень. Другі ворота здобув Колодій, вирівнав Новак. У другій частині Скалі не стало сил (тренінгу!) і Дністер здобув 3 воріт із стрілів Солтиса.

Суддював п. Раніш зі Львова.

Інші висліди: КАДІМА—СТРИЯНКА 0:0; ТУР (Дрогобич)—БЯЛІ 2:0 (1:0). ПОГОНЬ (Стрий)—СКАЛА 1:0 мистецтво юніорів.

Перемишль, 4. 6. ЧУВАЙ—СЯН I Б 3:1 (2:0). Ці змагання мали для Чуваю дуже важне значіння, бо Чуваєві усміхається ще надія на третий метч із Польною. Ворота для Сяну здобув Суський. Суддював п. Главач.

ІНШІ ЗМАГАННЯ.

Тернопіль, 4. 6. ПОДІЛЛЯ—У. К. С. ГОНҐ 2:1 (1:1). Футбольна дружина акторів театру ім. Котляревського використовує кожний вільний речинець підчас свого турне по краю, щоб грати товариські змагання. В цих змаганнях дружина акторів подобалася. Її можна порівняти з доброю Б-клясовою дружиною. Ворота для Поділля здобув Королюк, для Гонґу Сухар.

Суддя п. Рудзевич.

Станиславів. ПРОЛОМ—РЕВЕРА 2:0. Мистецтва юніорів.

ПРОЛОМ II—РЕВЕРА III 4:0. Мист. Ц-кляси.

ЗОРЯ ЧИМРАЗ КРАЩА.

Зоря — Льот 2:0 (0:). Що Зоря чимраз краща, не означає ще, що вона вже добра. Навпаки, нападові Зорі можна по давньому закинути неповоротність, отяжілість, нерішучість і... повний брак старту. Правда, напад теж уже трошечки поправився, але при такій „спацерковій" грі і „киванню", то хіба треба буде ще довго в Б-клясі сидіти. А якби не ті хиби, то Зоря мала цього року знамениту нагоду не вмвс, бож ПКО тільки завдяки проворности, швидкости й доброму бігу поодиноких змагунів став лідером табелі.

Найкращою частиною Зорі є тепер знову поміч, у якій Данилевич пригадав собі свою минулорічну форму. Бічні помічники теж виконали своє завдання якнайкраще. Залога не мала за багато роботи, а саме завдяки добрій грі помочі. Зілинський зробився дуже важкий. В Льоті знаменита залога й феноменальний воротар, який урятував свою дружину від высокої програної.

ДЛЯ СТЕПУ ВЖЕ МАБУТЬ НЕМА РЯТУНКУ.

Ґраніт — Степ 3:0 (2:0) Суддя п. Крах. Ця програна відбирає Степові вже майже зовсім надію на рятунок. На Степові відбилося те, що він ніколи не відмолоджував дружини, але тримався грачів, старших, до того ще й таких, які ніколи грачами не були. Тепер, коли Степ рішився вкінці на відмолодження дружини, воно прийшло за пізно.

ПОЛЬЩА — ШВАЙЦАРІЯ 1:1 (1:0).

Польща грала від 6 хв. в десятку. Ворота для Польщі здобув Півонтек припадковим стрілом, для Швайцарії Амаро по гарній акції цілого нападу. Цей вислід слід уважати успіхом польської дружини. Видців к. 24.000.

ГРЕЦІЯ ПОКЛИКАЛА 8 РІЧНИКІВ ПІД ЗБРОЮ.

АТЕНИ, 4. 6. Грецький уряд покликав під зброю нових 8 річників, щоб скріпити постійні кадри своєї армії.

ҐАВЛЯЙТЕР ФЕРСТЕР ЗВАЛЮЄ ВИНУ НА ПОЛЬЩУ.

ГДАНСЬК, ПАТ. Гданський гавляйтер Ферстер виголосив на партійних зборах у Сопотах промову, на якій він намагався відповідальність за події в Кальтгофі перекинути на польську сторону.

Сторінка без політики.

Небуденні зразки світової преси.

Треба знати, що небуденні історії трапляються не тільки в ріжних ділянках життя, але і на сторінках преси. Були такі видавці, які бажали, щоби їх часописи виглядали зовсім інакше, ніж усякі дотеперішні часописи. Так нпр. у Барцельоні заснували 1888 р. часопис на 82 сторінок ілюстрований. А хоч і мав він так багато сторінок, то була це малітська ґазетка, бо її формат відповідав величині паперців до папіросів. Друкований був цей денник на найтоншім папері, бо справді мав служити не тільки до оголошення ріжних новин зі світа, але і до роблення папіросів. В додатку до останньої сторінки цього денника прикріплювали малесеньку коробочку зі сірниками. Майже рівночасно появилися в Ню Йорку два інші мікроскопійні часописи, „Хустинка до носа“ і „Краватка“. Вже сама їх назва вказувала докладно на їх призначення: перша ґазета по прочитанню знаменито надавалася як хусточка до носа, другу можна було дуже легко очистити з новин, після чого вона становила знаменитий матеріял на вязану краватку. В Монтевідео (Уругвай) видавано 1883 р. часопис подібний до „Краватки“, тільки що друковано його на полотні. На менше тривкім матеріялі друкував свій маленький денник один цукорник з Бальтімор. Він робив тонесенькі таблички з бішкоптового тіста, на яких при помочі чоколяди виписував найновіші відомости і театральні програми. Була це певно єдина ґазета у світі, яку читачі всяких поглядів політичних могли стравити без ніяких прикростей.

Незаспокоєна цікавість цариці.

Славний полководець російського південного фронту Брусілов, який у червні 1916 р. проломав австрійський фронт під Луцьком і в Галичині, оповідає у своїх споминах, що в початках травня, на кілька тижнів перед офензивою, цариця Александра запросила його в Одесі до свого ваґону і в часі розмови настирливо допитувала його про речинець офензиви. Ґенерал ухильчиво відповів, що це залежить від ріжних обставин, що це строга тайна, та що він сам речинця ще не знає. Цариця попрощала його тоді дуже холодно. Завдяки цій дискретности Брусілова, російська офензива з 3. червня 1916 р. була для армії австрійської й німецької великою несподіванкою. Двір цариці, яка була німецького походження, був фактично шпигунською аґенцією Німеччини.

Намисто королевої.

Теперішній італійський король, Еммануїл, як 8-літній хлопчик відбував проходи зі своїм учителем. Одного разу пристанув перед одною крамничною виставою, де молодому наслідникові престола дуже припав до вподоби червоний шнур коралів. „Мушу це купити для своєї мамусі“ — сказав він до свого вчителя. Подана купцем ціна була за висока на кишеню хлопчика. Наслідник престолу у клопоті подумав хвилинку, почім запропонував купцеві: „Прошу мені дати стільки коралів, скільки мені належиться за мої гроші; решту коралів прошу затримати, бо скільки разів заощаджу гроші, закуплю дальші.“ Купець прийняв пропозицію. Але минули два роки, поки нинішній король Італії був у спромозі зложити матері куплений за власні ощадности дарунок. Королева була сильно зворушена, коли дізналася про історію тих коралів. „Це найдорожче намисто, не здійму його ніколи зі шиї, бо воно доказ привязання моєї дитини“ — говорила королева Олена кожному, хто з подивом приглядався цій скромній королівській прикрасі. **о. С. К.**

Посуда, яку можна зїсти.

Практичний хист американців відомий. Цей хист диктує їм щораз то нові практичні винаходи, що облекшують життя. Домашнє господарство стало у них вже віддавна штудерно продуманою машиною, що не вимагає ніякої напруги енергії і в якому навіть мужчина може без труднощів приймати більше гостей, купуючи все готове. Найнеприємнішою сторінкою господарства залишилося ще тільки питання, як мити посуду. Навіть дуже штудерні машини, що перемивають тарілки, вилки і ножі гарячою водою, не звільняють господині від праці брати їх в руки і пообтирати. Саме тепер цю проблему американці вирішила радикально: одна велика американська фірма почала виробляти всю посуду з ложками і ножами з того самого матеріялу, що страви, які приходять на десер. Іншими словами тарілки, ножі, вилки і ложки — все це лакоминки, які гості зїдають на десер, не залишаючи за собою нічого.

ЕВҐЕН ДЕСЛАВ.

Сучасна богема.

Років десять тому істнував на світі лише один Монпарнас у Парижі. Тепер кожне щасбливе велике місто: Ню Йорк, Льондон чи Стокгольм має свій маленький, район населений артистичною богемою, який голосно іменується „наш Монпарнас“. Мексиканський уряд витратив останніми роками великі гроші на вибудування коло столиці Мексика мистецького осередка. Один приятель бельґієць з гордістю показував мені у Брюселі околицю біля намюрських воріт називаючи її „наша богема“.

Істнує така богема і в кільканацяти кільометрах від Ніцци, в гарному гірському містечку Кань, недалеко моря. Колись тут мешкали славні малярі: Ренуар, Кльод Моне, Еміль Блянш, різьбар Роден. Остаточно лянсував Кань як місто інтелектуальної еліти Дункан, брат відомої артисти Айседори Дункан, що під кінець життя явийшла заміж за російського поета Єсеніна.

Дункана довелось мені бачити кілька разів в паризьких сальонах. Одягнутий у дивного покрою хляміду, на тлі смокінґів та декольтованих вечірніх туалетів, він зробив на мене трохи снобістичне враження, яке раптом зникло, коли ми розбалакались. Розмова зайшла про козацтво та Україну. Д. згадав, як він з кількома приятелями хотіли створити між Грецією і Альбанією, невдовзі перед великою війною, незалежну республику на зразок старої Спарти. Спроба скінчилась висилкою і дипльоматичним листуванням між Сполученими Державами (Дункан американець) і Грецією. З захопленням він оповідав про американських червоношкірих індійців, які дали йому імя „Кола“, про матеріялізм Голівуду. Пригадую його гарний вислів, коли підійшла до нас господиня: „Ми дуже приємно дякуємо.“

Дункан мав намір створити з Кань велике місто мистців, „де мешкала б і, працювала еліта Парижу, Льондону, Ню Йорку, Берліна і яке було б зразком для міста завтрішньої цивілізації.“ Якби доба американського добробуту продовжувалася і не прийшла відома криза, — гадаю, що в деякій мірі проект Дункана був би здійснений.

Тепер у Кань є з 200—300 чужинців здебільшого матеріяльно забезпечених, багато робітень, кілька космополітичних готелів і з десяток каварень монпарнаського жанру. В одній з них, яка знаходиться у кількох кроках від стародавнього феодального замку Ґрімальді, що домінує над Кань, пишу цю статтю.

В салях цього замку відбувається тепер вистава, але не образів як цього можна було сподіватись, а кількох приватних збірок — зброї. Найкраще репрезентована доба хрестоносців і остання велика війна. Ось, як написано в катальозі — „Східний пернаґ“ (?) зупиняюсь біля нього. Можливо це земляк і колись бачив українські лани? Байдуже минаю салю з рушницями, цю, як колись казали наші прадіди-козаки „зброю боягузів“.

А ось чудова збірка ріжних шаблюк. Шукаю між ними. Може знайду якусь стару козацьку. Знаю, що на сумлінні кожної з цих шаблюк є багато людей, крови, зрізаних голов, але зі захопленням дивлюсь на ці поржавілі клинки. Моя давня мрія: зробити колись на Україні модерну фільму, давши їй назву — горде речення Хмельницького — „Маю шаблю в руці!“

Досить про зброю. Вертаюся до богеми. Ось і мій знайомий французький артист-маляр, який просить кликати його Жаном коли він тверезий і Жоржом коли напється. Цього 30-відсоткового Жана і 70-відсоткового Жоржа та його приятельку — модельку мод — знаю з Парижа. Це було клясичне подружжя без борщу, що тривало кілька років. Тепер він викладає в Кань мистецтво малювання багатим чужинцям. Він не потребує, як тут кажуть, третього боку комірця від сорочки та носити одяг „продано — не заплачено“.

Каварня потрохи наповнюється новими обличчями. Ось відомий письменник-американець, що „приймає для автоґрафів у суботи“, ось — швед з бородою — маляр квітів і голубок, ось в чоловічому смокінґу анґлійка-сюрреалістка, що у своїй робітні цілий день ходить гола з дзеркалом на мотузку нижче пояса і намистом з чайних ложочок на грудях — ось композитор непевної румуно-мадяро-циганської національности, який передає музикою на піяніні імена присутніх. У відповідь на моє імя чую мішанину зі славянських танків Дворжака та маршів Сюзи. Знайомимось зі шведом, „спецом“ від квітів і голубочок. Ми українці думаємо про шведів трохи романтично. Карло XII. і Мазепа! Мені довелось бачити чимало шведської молоді, яка трохи знає з підручників про Карла і не чула ніколи про Мазепу. В Анґлії, Франції, Німеччині — Мазепу, що надхнув льорда Байрона, Віктора Гюго, композиторів Ліста, Чайковського, Мінхеймера, малярів Горація Верне і Булянже, знають більше, ніж у Швеції. Про переможених в ніяких школах, навіть і шведських не викладають. Мій швед-спец знає добре про Україну. Світова преса з кінця 1938 і початку 1939 [illegible]йомила всіх. Про Мазепу волію його не питати...

Знов відкриваються двері. Входить блискуча пара — гарна жінка, дуже елеґантна, без огляду на кількість своїх дорого[illegible]щів, і молодий поет — арґентинець, що пише свої „поезії“, як оповідає Жорж, в зимі — чорним чорнилом, восени — синім, весною — зеленим і влітку червоним. Давній побут „поза кордонами“ мене до усього призвичаїв, нічого мене не здивує, але про такі ріжні чорнила чую уперше... Ясно, що зробить кольосальну карієру!

Це сьогоднішня богема!

Ніцца, квітень 1939.

НОВИНКИ

ЧЕРВЕНЬ 6

ВІВТОРОК

Ст. ст. 24. травня 1939.
Симеона Стовпника.
Лат. Норберта.
Сонце: схід — 3.17, захід — 19.28.
Місяць: схід — 22.50, захід — 8.07.

Завтра: 7. червня. Середа.
Ст. ст. 25. травня 1939.
Знайдення голови св. Івана Хр.
Лат. Роберта.
Сонце: схід — 3.16, захід — 19.29.
Місяць: схід — 23.16, захід — 9.09.

——о——

— ДОЗВОЛЯЄМО СОБІ ПРИГАДАТИ і звернути увагу на те, що в першій половині червня є звсіди найнижчі ціни масла. Той час найкраще надається на закуп масла до топлення на запас. Зокрема під теперішню пору вказаним є робити також більші запаси дешевих товщів. До тої цілі найкраще надається масло з „Маслосоюзу“, яке є гигієнічно вироблене і через те надається до довгого переховування. 49 52 4—6

— Ворохта — це найгарніше літнище в долині Пруту. Кожний українець памятає, що існтує там першорядний український пансіон під Матірю Божою під управою Т. Дмитеркової в прегарнім городі-парку над Прутом, який запевнить Вам, що лише там проведете якнайкраще відпустку і літній відпочинок. **Знаменитий харч і приступні ціни!** 1143 1-11

— **П. Т. Гостей,** що вибираються до Черча повідомляємо, що пансіон „Надія“ відкритий. З огляду на багато зголошень на головний сезон, просимо брати під увагу також червень. Томашевська і Кшановська. 1091 .—5

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунщини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1022 8—100

— **Дипльомовий іспит з фортепяну.** Із Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові повідомляють: Дня 18. V. відбувся перший прилюдний дипльомовий іспит закінчення концертового курсу. Здавали учениці фортепяної кляси проф. Г. Левицької. Обі кандидатки: Марта Колтунюк та Ірина Николишин здали з похвальним поступом.

— **В бережанському ліцею** відбувся від 5. до 14. травня іспит зрілости в польському гуманістичному відділі, в польському природничому та в українському гуманістичному під проводом директора гімназії. В польському гуманістичному відділі всі кандидати і кандидатки склали іспит. В польському природничому відділі перепало двох жидів, усі інші склали іспит, між ними два українці: Олександер Мохнацький і Олекса Швець. В українському відділі не допустили двох кандидатів, усі інші іспит здали, а саме: Бартків Богдан, Бартків Ірина, Біляк Ірина, Бойко Ольга, Бончук Дарія, Джулинська Мирослава, Кожушко Лідія, Крамарчук Олена, Купчинський Степан, Кушнір Михайло, Лонкевич Богдан і Нагайло Петро.

— **Вистава В. Ласовського вневдовзі кінчиться.** Вистава В. Ласовського влаштована АНУМ в музею Наук. Т-ва ім. Шевченка зустрілася з дуже прихильною оцінкою не тільки в нашій, але і в чужій пресі. Про неї згадав проф. Л. Хвістек у своїй статті п. з. „Проблиски культурного життя у Львові“, поміщеній в числі 21 варшавського журналу „Вядомосці літерацке“. Тому, що вистава потреває ще всього кілька днів, цікаві повинні завчасу її оглянути.

— **Вистава історичної драми** Б. Грінченка „Степовий гість“ відбулася в суботу 3. ц. м. вечором у салі Вишеградського Сокола у Празі заходом „Гуртка Прихильників Українського Мистецтва“ й „Української Драматичної Студії“ у Празі. Ввесь чистий прибуток призначено в користь української еміграції з Карпатської України.

— **Відобрали дебіт.** Міністерство внутрішніх справ рішенням з дня 23. травня ц. р. відібрало дебіт у Польщі таким виданням: тижневикові „Карпатська Україна“, що вийшла друком у Шікаго в українській мові; часописові „Око“, що виходить в українській мові у Ню Йорку та часописові „Православная Русь“, що виходить у Ладомировій у Словаччині.

— **Будують нові „косцюлки“.** В Корчині жидачівського пов. Стрий задумують поляки будувати „косцюлек“ для „загородової шляхти“ і почали вже навіть збирати фонди на ту ціль. — У Розточках пов. Долина повстав комітет будови „косцюлка“ під проводом підполк. Едварда Пешковського зі Стрия. „Косцюлек“ пише „Всхуд“ побудують для „загородової шляхти“ і членів „Стшельца“, які задумують вернутися до „обряду своїх прадідів“. — У містеку Антоколі на Поліссі посвятили новий „косцюл“.

— **Зріст бібліотек ТШЛ у Сх. Галичині.** Від 1935 р. до 1937 р. число бібліотек ТШЛ — пише „Всхуд“ зростало ось так: у 1935 р. ТШЛ мало 366 постійних бібліотек, у 1936 — 392, у 1937 — 537; повітових центральних бібліотек було у 1935 — 73, у 1936 — 73 і в 1937 — 73; мандрівних бібліотек: у 1935 — — 604654, у 1937 — 681325. Згадані бібліотеках було книжок: у 1935 — 590157, у 1936 — 604654, у 1937 — 681325, Згаадні бібліотеки мали читачів у 1935 65118, у 1936 — 85612, у 1937 — 100624. З бібліотек випозичили: у 1935 — 1144368 книжок, у 1936 — 1590347, у 1937 1827060. Бібліотеки ТШЛ у Сх. Галичині постійно зростають — кінчить „Всхуд“ — з огляду на жертвенність польського громадянства на „дар 3-го Мая“ для ТШЛ.

— **Львівська хроніка.** При вул. Личаківській наїхав на мотоцикліста інж. Бронислава Яроша (вул. Зимоpовича ч. 6) невідомий візник. Інж. Ярош упав на вулицю і зломив собі ногу. Невідомий візник утік. — С. Ґрос повідомив поліцію, що 1. ц. м. прийшов до його помешкання невідомий мужчина кажучи, що є урядовцем зі скарбової палати і перевів ревізію в помешканні та забрав 16 заставних карток здебільша за біжутерію. При відході доручив Ґросові, щоби зголосився до скарбової палати при вул. Шпитальній, куди теж Ґрос зайшов, але в нього був обманець. Поліція шукає за обманцем.

— **Краєва хроніка.** У Брилинцях пов. Перемишль дійшло до бійки між селянином Ярошем та Анною Бабичко за корову. В обороні своєї жінки станув І. Бабичко, якого Ярош важко зранив каменюкою. Важко ранений Бабичко помер у шпиталі. Поліція арештувала вбивника. — У Білці пов. Городенка грім убив селянина, який йшов дорогою. — Окружний суд у Стрию засудив Івана Сеніва з Завадова на досмертну вязницю за грабункове вбивство Миколи Уграка з Гірного.

— **Траґічна забава дітей.** Над берегом ріки Просни під Окутовом, плешевського повіту бавилося двоє дітей робітника Зайди: 9-літня Льонгина на 7-літній Ян. Діти кидали до ріки галуззя і каміння. Нагло впав до води хлопчина, якому прийшла з допомогою його сестра простягнувши йому руку. Хлопчина потягнув її до води й обоє потопилися.

— **Чому населення Сов. України вимирає?** Згідно з оголошеними совітським урядом статистичними даними останній перепис населення виказав, що в СССР живе 170.467.186 осіб, з того 81,664.981 мужчин і 88,802.205 жінок. Від 1926 р. приріст населення в СССР дійшов до 23-ох мілінонів. По селах жило 114,557.278 (67.2 прц.), по містах 55.909.908 (32 8 прц.). В поодиноких республиках жило в РСФСР — 109,278.614 осіб — (природній приріст 16 прц.), **в Сов. Україні — 30,960.221** (природній приріст ледви 6 прц.), в Азербейджані — 3,209.727 (природній приріст — 38 прц.), у Вірменії — 1281.599 (природній приріст — 45 прц.), у Туркестані — 1, 253.985 (природній приріст — 25 прц.), в Узбекістані — 6,282.446 (природній приріст 37 прц.), у Таджікістані — 1.485.091 (природній приріст 43 прц.), в Казакстані — 6,145.937 (природній приріст 1 прц.), в Кірґізії — 1,459.301 (природній приріст — 45 прц.). Отже по Казакстані Сов. Україна має найменший природній приріст населення. Причиною цього катастрофального стану є не лише грабункова господарка большевицького уряду вже повних 20 років, що довела до двох страшних голодів на Сов. Украні: в 1921 р. і в 1932-33 р., але також масове винищування московським большевицьким урядом українського населення поголовними розстрілами української інтелігенції, свідомого селянства та робітництва і масове виселювання українського населення на Сибір у тундри і на Соловки, щоб ось так зломити боротьбу українського народу з большевицьким режімом.

— **Вибух арсеналу зброї в Індіях.** Недалеко місцевости Котаг вилетів у гору арсенал зброї і маґазин пороху. Вибух заподіяв велитенські шкоди, бо багато домів в околиці завалилося. В катастрофі згинуло 30 осіб, понад 50 було ранених.

— **Страшна родинна трагедія.** У Гаркшайде к. Гамбурґа 31-літня жінка робітника замкнулася в хаті, підчас неприсутности свого чоловіка, з сімома своїми дітьми, відкрутила затичку від ґазу і кілька годин була з дітьми в заґазованім помешканні. Щойно сусіди подразнені ґазом, увійшли до помешкання по кількох годинах і застали четверо дітей вже неживих. Маму і троє дітей відвезли в безнадійному стані до шпиталю.

— **Смерть трьох туристів в Альпах.** У тирольських Альпах згинуло трьох туристів під звалищами лявіни. 6-ох туристів вирушило з Ляндек до Авгсбурґер готелю і по дорозі їх засипала лявіна. Не зважаючи на негайну рятункову акцію вдалося врятувати ледви трьох туристів.

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ І ПОЕЗІЇ.

Кружок „Рідної Школи“ ім. Ганни Барвінок доволі часто влаштовує в тісніщому кружку у своїй домівці відчити, концерти чи танкові вечорі. В тій домівці відбувся теж вечір українських народніх пісень та поезії. Виконавцями були Марія Сабат-Свірська (спів) і Сеник Грищакова (рецитація). Д-р Нестор Нижанківський акомпаніював. Співачка, одягнена у зразковий народній стрій, виконала низку народніх пісень: Лисенка, Січинського, Людкевича, Артемовського, М. Колесси, Н. Нижанківського та В. Барвінського. П-і Сеник-Грищакова деклямувала поезії Шевченка та Лесі Українки. Виконавчинь витали рясними оплесками та передали їм квіти. Акомпаніяторові доводилось іноді безуспішно боротись із зовсім невідповідним інструментом. **М. Н.**

Цирк у Львові.

Дикі звірята й акробати належать до тих романтичних дивоглядів, на які завжди цікава публика великих чи провінціяльних міст. Відомо, що цирків у світі щораз менше. Щораз менше люди мають терпцю вивчати дикі звірята ріжних штук, може тому, що і з людьми щораз менше дають собі раду. Великий цирк потребує передовсім свобідного права мандрувати через кордон, а це сьогодні неможливе; навіть акробатам і жонґлерам не легко дозволяють на вїзд з чужини.

Відомий польський цирк Станевських, що від тижня гостює у Львові, опер свою останню програму головно на акробатах. Є тут три мадяри з еспанським прізвищем Торрес і польським Муха, є „оригінальні“ еспанці з англійським прізвищем Фрейзер, є неозначеної національности брати Гідеон і мабуть італійці Адріяно. Всі вони зручні, добре вишколені і показують якийсь спеціяльний акробатичний трік. Сюди можна зарахувати теж американську пару Гамільтон в ексцентричних продукціях на колісцятах і японських еквілібристів Огайо. Найбільші оплески збирає родина Амітас „чудесні діти“, що танцюють і грають на ріжних інструментах. Тільки наймениша дівчина (нехай дирекція цирку вибачить недовіркові!) виглядає на карличку, решта таки напевно маленькі діти і супроти їх танців Шерлі Темпль іде в кут. Другою атракцією можна вважати англійського трансформатора Водсона з електричним тілом, крізь яке проходять іскри і блискавки. Непогано вивчені і симпатичні у своїх виступах медведі на ріжних колесах. Жаль, що добре схарактеризовані кльовни не мають дотепів, якими могли б розсмішувати спрагнену гумору публику.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Понеділок 5. 6. год. 18. „Оборона Ксавтини“.

Вівторок 6. 6. год. 20 „Божевілля“.

Театр Ріжнородностей.

Від суботи 3. 6. до вівторка 6. 6. вистав нема.

Середа 7. 6. год. 16 „Казка про рибалку і рибку“ вистава для дітей (в рос. мові).

Український Театр ім. І. Котляревського.

ТЕРНОПІЛЬ:

5. 6. Кірка з Льолею.

З Тернополя їде театр до Теребовлі і Микулинець.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

СТАНИСЛАВІВ:

5. 6. Люди на кризі.

Від 12. червня театр гратиме в Коломиї.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СТРИЙ:

6. Сорочинський ярмарок.

6. 6. За молдавський престіл.

7. 6. Вельможна пані Кочубеїха.

ДРОГОБИЧ: 8. 6. За молдавський престіл

Цирк Станевських, вул. Пелчинська
Понеділок 5. червня год. 8.30 веч.
Вівторок 6. червня год. 4.30 і 8.30 веч.

КІНА.

АМПІР: „Місто хлопців“.
АПОЛЬО: „Зов пустині“.
АТЛЯНТИК: „Буря над Бенгалі“.
БАЙКА: „Кохаю і прощаю.
БАЛТИК: „Таємничий незнайомий“ і „Пригоди під Парижем“.
ВАНДА: „Мароко“ і „Блакитна парада“.
ГРАЖИНА: „Чердаш“.
ЕВРОПА: „П'ятнадцятилітня“.
КАСІНО: „Життеві омани“.
КОПЕРНИК: „Поручений лист“ і колір. гротеска „Поворот трьох свинок“.
МАРУСЕНЬКА: „Беззахисні“.
МЕТРО: „Королівський вязень“ і „Світла і тіні жінки“.
МІРАЖ: „Чорний місяць“.
МУЗА: „Елісейські Поля“.
ПАКС: „Стрілець в Бенгалі“ і колір. додаток.
ПАЛЯС: „Крик вулиці“.
ПАТРІЯ: „8 панів із Оксфорду“ („Моя маленька“).
РАЙ: „Серце матері“.
РІЯЛЬТО: „Месники“.
РОКСІ: „Її перший баль“ і колір. додаток.
СВІТ: „В 4 очі“ і „Крила над Гонолюлю“.
СВЯТОВІД: „Чи Люцина це дівчина?“ і Бр. Броновський (ревія).
СТИЛЕВЕ: „Шал молодости“ і ревія.
ТОН: „Кентукі“ і „Анонімний любчик“.
УТІХА: „Чорти Дикого Заходу і ревія.
ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай“

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 5. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.15 Для купців, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Плити, **13.15 Українська поезія релігійна“ в опрац. В. Ковальчука,** 13.30 Для ліцеїв (Шопен), 14.00 Для наймолодших, 14.45 Театр уяви, 15.15 Муз. популярна, 15.45 Госп. вісті, 16.00 Денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Хор, 16.45 Наукова хроніка, 17.00 Репортаж зі Ст. Зїзду, 17.10 З альбому співака, 17.50 Спорт, 18.00 „Відгомін Франції в Канаді“ авд., 18.25 Музика камер., 19.00 Жовнірська авд. 19.30 Музика, 20.25 Для рільників, 20.35 Спорт, 20.40 Інформ. авд., 21.00 Фортепіян, 21.30 Рецитації, 21.35 Спів, 22.00 „Старопольські дови“, 22.15 „Співак з Божої ласки“, 23.00 Денник, 23.05 Закінч. авдиції.

ВІВТОРОК, 6. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.10 Плити, 8.15 Наукові в уроках, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Популярна музика з плит. 13.40 Концерт бандури, 14.35 Госп. вісти, біржа, 14.45 „Самітні моряки“ (для молоді), 15.00 Музика популярна, 15.45 Східні воєвідства ждуть на піонірів госп. життя, 15.51 Госп. вісті, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Кларнет, 16.45 Літ. хроніка, 17.00 Біжучі вісті, 17.10 З англійської музики, 17.45 Технічна скринька, 18.00 Арії і пісні, 18.25 Концерт, 19.00 Авдиція для робітників, 19.30 Музика при вечері, 20.10 Актуальний відчит, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інформ. авдиції, 21.00 „Славні концерти“, 21.45 Справедливість, відч. 22.00 Концерт клас. музики, 23.00 Денник, 23.05 Закінчення авдиції.

СЕРЕДА, 7. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Плити, 8.00 Для шкіл, 8.15 „Краєвиди сх. земель“, 8.25 Туристика, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Інф. газета, 13.10 **Українські пісні І. Шмериковської-Приймової,** 13.40 Плити, 14.15 Для дітей, 14.35 Біжучі вісті, 14.45 „Серед жінок“, 15.15 Муз., 15.45 Експорт. вісті, 16.00 Денник, 16.10 Актуал. гутірка, 16.20 Квартет вокальний, 16.45 „Життя квітів“, 17.00 „Зєдинення пол. народу“, 17.10 Хор, 17.35 Плити, 17.50 „Вклад у дорібку пол. культури“, 18.00 Славні симфонії, 19.00 „Клюб Шкаїка“ слухowище, 19.30 Муз. 20.10 Військ. відчит, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 „Фільософія і військова служба“, 22.00 Оркестра, 23.00 Ост. вісті.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПОНЕДІЛОК, 5. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 21.10 Муз. феєрверки. БІЛГОРОД 19.05 Рос. романси, 20.30 Квартет. БЕРЛІН 18.00 Конц. солістів, 20.00 22.00 Комунікати. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Ораторія Гайдна, 21.15 Весела муз. авдиція, ЛІЛЬ 20.30 „Пелеас і Мелісанда“ оп. Лебюссі, ЛЬОНДОН 21.00 Радіокабарет, **РАДІО ПАРІ 20.30 Трансм. з опери,** РАДІО РОМАНІЯ 20.05 Опер. арії, 21.45 Хор. ПТТ ПАРІЗІЄН 21.35 Концерт. СОФІЯ 19.00 Спів, 19.30 Симф. концерт.

ВІВТОРОК, 6. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 **Укр. комунікати,** БІЛГОРОД 20.00 Квартет, 21.00 Віольончеля. БЕРЛІН 20.00 22.00 Комунікати, 20.15 Концерт розваги. БРАТИСЛАВА 20.30 Інструм. музика, 21.15 Концерт, БУДАПЕШТ 21.10 Камер. музика, 22.00 Музика Ліста. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.00 Вел. концерт, 22.30 Тріо, ГАМБУРГ 21.15 Народ. музика з Шварцвальду, ЛІЛЬ 21.00 Трансм. з театру з Версалю. ЛЮКСЕМБУРГ 21.00 „Севільський цирульник“ опера, МІЛЯНО 21.00 „Ля Рондіне“ опера Пуччіні.

СЕРЕДА, 7. ЧЕРВНЯ 1939.

БІЛГОРОД 20.00 Трансм. з опери. БЕРОМІНСТЕР 20.10 Концерт, 22.15 Танк. музика. ВІДЕНЬ 19.00 „Ніч у Венеції“ оперета Штравса. БУДАПЕШТ 22.00 Концерт. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 21.00 Тріо (Бетовен). ЛІЛЬ 21.00 Конц. з фільгармонії, ЛЬОНДОН 21.00 „Отельо“ Верді. МІЛЯНО 21.00 Камер. концерт. РИМ 21.00 Оперета. ПРАГА 22.10 Солісти, оркестра. РАДІО ПАРІ 22.00 Легка музика. ПОСТ ПАРІЗІЄН 23.00 Трансм. з кабарету.

Подяка.

В день Воздвиження Христового загинув Всевишнього, перестало битись молоде ще серце найдорожчої доньки та сестри **Дзюні Павлухівної.** З цієї сумної нагоди оцією дорогою складаємо найсердечнішу подяку Всечеснійшому Отцеві Ґерусові з Любінкої, як також Всечеснійшому Отцеві пароховi Золотому з Делятина, які поспішили покійній з останньою потіхою і відпровадили її в останню дорогу на вічний супочинок. Складаємо теж найщирішу подяку усім тим членам місцевого хору, що взяли участь у похоронах і своїм прекрасним співом, який чудово лунав серед верхів Чорногори, так дуже причинилися до звеличання останньої дороги покійної. Наприкінці складаємо щиру подяку всім тим знайомим і незнайомим, що своєю участю у похороні не менше причинилися до його звеличання.

Усім вище згаданим хай Бог благословить. Жалем прибиті

Мати і Сестри.

В Делятині 31. травня 1939.

Подяка.

В місяці травні п. р. розпрощався з цим світом **Петро Сопотницький,** учитель в Полоничної, улюблений громадянин тої місцевости.

Глибоко вражений смертю доброго і незабутнього Товариша по званню складаємо гарячу подяку всім людям, які в Полоничній і Сільці віддали Покійному останню прислугу.

В першій мірі щиро дякуємо Впр. Духовенству за численну участь в похоронах Покійного. Дякуємо також Приятелям і Товаришам Покійного, всім знайомим і незнайомим, що зі сльозами правдивого жалю, незабутого Покійника, на місце вічного спочинку відпровадили.

Учительський Збір в Полоничній.

СПОВІСТКИ.

Подяка. Управа Ремісничо-Промислової Бурси вул. Бартошівни 5 складає Бл. Фіголевій щиру подяку за пожертвовані ліжка та інші речі до нової домівки бурси. 1141

Прилюдна відповідь. 1. Дирекція гімназії й ліцею СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша 17 а) відповідає на численні запити ось-такими поясненнями: 1. Наша гімназія і ліцей мають повні права державних шкіл; 2. Оплата за науку в усіх клясах така сама, як у державних школах з тою ріжницею, що складається її місячно; 3. Нашим ученицям вільно мешкати тільки в Інституті при гімназії, або на тожих приватних станціях, на які згодиться Дирекція; 4. У нас є тому **природописний ліцей з латиною,** бо такий тип є для наших дівчат найпрактичніший; він дає найкращу підготову до студій медицини, фармації, дентистики та природи на університеті, чого не дають інші типи ліцеїв, а крім того не замикає дороги до всіх інших виділів університету. — **Управа.** 1130 2—

Пригадка! Пригадуємо, що Звичайні Загальні Збори Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт“ у Львові відбудуться у вівторок 6. червня п. р. в год. 16.30 в канцелярії УКТОДІ вул. Потоцького 48. 1145

На Рідну Школу зложили ВП. Іванна й Іван Антошки, Перемишль 30 зол. замісць найщирішої подяки Рідні. Дирекції „Народньої Торговлі“, Товаришам і всім, що поспішили з ґратуляціями та побажаннями в дні їхнього вінчання дне 25. V. п. р. Щиру подяку складає Головна Управа Р. Ш. 4/80

Біржа.

Львів, 5. червня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·77—90·77. Доляри америк. 5.32·00—5.32·50. Доляри канад. —5.29·00—5.29·00. Фльор. гол. 285·42—285·42. Франки франц. 14·12—14·12. Франки шв. 120·05—120·05. Фунти англ. 24·95—24·95. Гульд. данц. 100·25—100·25. Кор. данськ. 111·38—111·38. Корони норв. 125·32—125·32. Корони шведські 128·47—128·47. Ліри іт. 19·10—19·10. Марки фінляндські 11·00—11·00. Марки нім. срібні 84·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 5. червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. беба оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.